

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 18 stycznia 2024 r. *

Spis treści

Ramy prawne	4
Wspólne działanie 2008/124	4
Rozporządzenie nr 593/2008	4
Okoliczności powstania sporu	6
Postępowanie przed Sądem i Trybunałem oraz zaskarżony wyrok	7
Żądania stron przed Trybunałem	8
W przedmiocie odwołania	9
W przedmiocie dopuszczalności odwołania	9
Argumentacja stron	9
Ocena Trybunału	9
W przedmiocie zarzutu pierwszego	10
Argumentacja stron	10
Ocena Trybunału	11
W przedmiocie części pierwszej zarzutu czwartego	13
Argumentacja stron	13
Ocena Trybunału	14
W przedmiocie zarzutu trzeciego	15
W przedmiocie części pierwszej zarzutu trzeciego	15

* Język postępowania: francuski.

– Argumentacja stron	15
– Ocena Trybunału	16
W przedmiocie części drugiej zarzutu trzeciego	18
– Argumentacja stron	18
– Ocena Trybunału	18
W przedmiocie części trzeciej zarzutu trzeciego	20
– Argumentacja stron	20
– Ocena Trybunału	22
W przedmiocie zarzutów szczegółowych drugiego i trzeciego zawartych w części czwartej zarzutu trzeciego	28
– Argumentacja stron	28
– Ocena Trybunału	30
W przedmiocie części piątej zarzutu trzeciego	35
– Argumentacja stron	35
– Ocena Trybunału	35
W przedmiocie części szóstej zarzutu trzeciego	36
– Argumentacja stron	36
– Ocena Trybunału	36
W przedmiocie zarzutu drugiego i pierwszego zarzutu szczegółowego zawartego w części czwartej zarzutu trzeciego	37
Argumentacja stron	37
Ocena Trybunału	38
W przedmiocie części drugiej zarzutu czwartego	40
Argumentacja stron	40
Ocena Trybunału	41
W przedmiocie zarzutu piątego	44
Argumentacja stron	44
Ocena Trybunału	45

W przedmiocie zarzutu szóstego	45
Argumentacja stron	45
Ocena Trybunału	45
W przedmiocie kosztów	46
Odwołanie – Klauzula arbitrażowa – Personel misji międzynarodowych Unii Europejskiej – Kolejne umowy o pracę na czas określony – Żądanie przekształcenia wszystkich stosunków umownych w jedną umowę o pracę na czas nieokreślony – Żądanie odszkodowania za stanowiące nadużycie rozwiązanie stosunku pracy – Skarga o odszkodowanie – Zasada niedyskryminacji – Zasada ne ultra petita – Obowiązek uzasadnienia – Przeinaczenie prawa krajowego – Koszty	

W sprawie C-46/22 P

mającej za przedmiot odwołanie w trybie art. 56 statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, wniesione w dniu 20 stycznia 2022 r.,

Liam Jenkinson, zamieszkały w Killarney (Irlandia), którego reprezentowała adwokat N. de Montigny,

wnoszący odwołanie,

w której drugą stroną postępowania są:

Rada Unii Europejskiej, którą reprezentowali M. Bauer, J. Rurarz i A. Vitro, w charakterze pełnomocników,

Komisja Europejska, którą reprezentowali początkowo D. Bianchi, G. Gattinara i B. Mongin, w charakterze pełnomocników, a następnie – D. Bianchi, G. Gattinara i L. Hohenecker, w charakterze pełnomocników,

Europejska Służba Działań Zewnętrznych (ESDZ), którą reprezentowali S. Marquardt, E. Orgován i R. Spac, w charakterze pełnomocników,

Eulex Kosowo, którą reprezentowali adwokat E. Raoult i N. Reilly, barrister,

strona pozwana w pierwszej instancji,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Arabadjiev, prezes izby, L. Bay Larsen (sprawozdawca), wiceprezes Trybunału, T. von Danwitz, A. Kumin i I. Ziemele, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Richard de la Tour,

sekretarz: M. Krausenböck, administratorka,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 9 marca 2023 r.,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 17 maja 2023 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 W odwołaniu Liam Jenkinson wnosi o uchylenie wyroku Sądu Unii Europejskiej z dnia 10 listopada 2021 r., Jenkinson/Rada i in. (T-602/15 RENV, zwanego dalej „zaskarżonym wyrokiem”, EU:T:2021:764), w którym Sąd oddalił jego skargę mającą za przedmiot w pierwszej kolejności żądanie oparte na art. 272 TFUE i zmierzające, po pierwsze, do przekształcenia wszystkich umów o pracę wnoszącego odwołanie w umowę o pracę na czas nieokreślony, i, po drugie, do naprawienia szkody wynikającej z odpowiedzialności umownej, jaką miał on ponieść, a w drugiej kolejności – żądanie na podstawie art. 268 i 340 TFUE, mające na celu dochodzenie odpowiedzialności pozaumownej Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej i Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (ESDZ), a nawet misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, o której mowa w art. 1 wspólnego działania Rady 2008/124/WPZiB z dnia 4 lutego 2008 r. w sprawie misji Unii Europejskiej w zakresie praworządności w Kosowie, Eulex Kosowo (Dz.U. 2008, L 42, s. 92) (zwanej dalej „Eulex Kosowo”).

Ramy prawne

Wspólne działanie 2008/124

- 2 Artykuł 9 ust. 3 wspólnego działania 2008/124 stanowi:
„W zależności od potrzeb Eulex [Kosowo] może również zatrudniać na podstawie umów personel międzynarodowy oraz personel miejscowy”.
- 3 Artykuł 10 ust. 3 tego wspólnego działania stanowi:
„Warunki zatrudnienia oraz prawa i obowiązki międzynarodowego i miejscowego personelu cywilnego są określone w umowach zawartych między szefem misji a członkami personelu”.

Rozporządzenie nr 593/2008

- 4 Artykuł 3 ust. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008 r. w sprawie prawa właściwego dla zobowiązań umownych (Rzym I) (Dz.U. 2008, L 177, s. 6, zwanego dalej „rozporządzeniem Rzym I”), stanowi:
„Do oceny istnienia i ważności porozumienia stron w przedmiocie prawa właściwego stosuje się przepisy art. 10, 11, 13”.

5 Artykuł 8 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Indywidualna umowa o pracę podlega prawu wybranemu przez strony zgodnie z art. 3. Taki wybór prawa nie może jednak prowadzić do pozbawienia pracownika ochrony przyznanej mu na podstawie przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, na mocy prawa, jakie, w przypadku braku wyboru, byłoby właściwe zgodnie z ust. 2, 3 i 4 niniejszego artykułu.

2. W zakresie, w jakim strony nie dokonały wyboru prawa właściwego dla indywidualnej umowy o pracę, umowa podlega prawu państwa, w którym lub – gdy takiego brak – z którego pracownik zazwyczaj świadczy pracę w wykonaniu umowy. Za zmianę państwa, w którym zazwyczaj świadczona jest praca, nie uważa się tymczasowego zatrudnienia w innym państwie.

3. Jeżeli nie można ustalić prawa właściwego zgodnie z ust. 2, umowa podlega prawu państwa, w którym znajduje się przedsiębiorstwo, za pośrednictwem którego zatrudniono pracownika.

4. Jeżeli ze wszystkich okoliczności wynika, że umowa wykazuje ściślejszy związek z państwem innym niż wskazane w ust. 2 lub 3, stosuje się prawo tego innego państwa”.

6 Artykuł 9 pkt 1 i 2 wspomnianego rozporządzenia stanowi:

„1. Przepisy wymuszające swoje zastosowanie to przepisy, których przestrzeganie uważane jest przez państwo za tak istotny element ochrony jego interesów publicznych, takich jak organizacja polityczna, społeczna lub gospodarcza, że znajdują one zastosowanie do stanów faktycznych objętych ich zakresem, bez względu na to, jakie prawo jest właściwe dla umowy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Niniejsze rozporządzenie nie narusza stosowania przepisów wymuszających swoje zastosowanie państwa sądu orzekającego”.

7 Artykuł 10 tego rozporządzenia stanowi:

„1. Istnienie i ważność umowy lub jednego z jej postanowień ocenia się według prawa, które zgodnie z niniejszym rozporządzeniem byłoby dla niej właściwe, gdyby umowa lub jej postanowienie były ważne.

2. Jeżeli jednak z okoliczności wynika, że nie byłoby uzasadnione dokonywanie oceny skutków zachowania się jednej ze stron według prawa określonego zgodnie z ust. 1, strona ta może – w celu ustalenia, że nie wyraziła zgody na zawarcie umowy – powołać się na prawo państwa miejsca swojego zwykłego pobytu”.

8 Artykuł 11 ust. 1 rozporządzenia Rzym I stanowi:

„Umowa zawarta między osobami, które – lub których przedstawiciele – znajdują się w tym samym państwie w chwili jej zawarcia, jest ważna ze względu na formę, jeżeli spełnia wymagania dotyczące formy określone przez prawo właściwe dla umowy zgodnie z niniejszym rozporządzeniem lub prawo państwa, w którym umowa została zawarta”.

9 Artykuł 13 tego rozporządzenia stanowi:

„W przypadku umowy zawartej między osobami, które znajdują się w tym samym państwie, osoba fizyczna, która miałaby zdolność prawną i zdolność do czynności prawnych na podstawie prawa tego

państwa, może powołać się na brak zdolności prawnej lub zdolności do czynności prawnych wynikający z prawa innego państwa jedynie wówczas, gdy w chwili zawarcia umowy druga strona umowy wiedziała o tym braku lub nie wiedziała o nim z powodu niedbalstwa”.

Okoliczności powstania sporu

- 10 Okoliczności powstania sporu zostały przedstawione w pkt 1–5 zaskarżonego wyroku. Dla celów niniejszego postępowania można je streścić w przedstawiony poniżej sposób.
- 11 Liam Jenkinson, obywatel irlandzki, był najpierw zatrudniony od dnia 20 sierpnia 1994 r. do dnia 5 czerwca 2002 r. na podstawie różnych kolejnych umów o pracę na czas określony (CDD, z franc. „contrats de travail à durée déterminée”) w ramach misji obserwacyjnej Unii Europejskiej w Jugosławii (zwanej dalej „EUMM”, z ang. European Union Monitoring Mission).
- 12 Następnie od dnia 17 czerwca 2002 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. był zatrudniony na podstawie szeregu kolejnych umów o pracę na czas określony w misji policyjnej Unii Europejskiej w Bośni i Hercegowinie (zwanej dalej „EUPM”, z ang. European Union Police Mission).
- 13 Wreszcie od dnia 5 kwietnia 2010 r. do dnia 14 listopada 2014 r. L. Jenkinson był zatrudniony w misji Eulex Kosowo na podstawie jedenastu kolejnych umów o pracę na czas określony (zwanymi dalej „jedenastoma umowami o pracę na czas określony”) zawartych, w przypadku pierwszych dziewięciu, z szefem misji Eulex Kosowo oraz, w przypadku dwóch ostatnich, z samą misją Eulex Kosowo.
- 14 W trakcie trwania dziesiątej umowy o pracę na czas określony, zawartej na okres od 15 czerwca do 14 października 2014 r., L. Jenkinson został poinformowany pismem szefa Eulex Kosowo z dnia 26 czerwca 2014 r., że w związku z decyzją państw członkowskich z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie restrukturyzacji Eulex Kosowo stanowisko, które zajmował od chwili zatrudnienia w ramach tej misji, zostanie zlikwidowane po dniu 14 listopada 2014 r., skutkiem czego jego umowa nie zostanie przedłużona po tej dacie.
- 15 Jedenasta i ostatnia umowa o pracę na czas określony (zwana dalej „ostatnią umową o pracę na czas określony”) między L. Jenkinsonem a misją Eulex Kosowo została zatem zawarta na okres od 15 października do 14 listopada 2014 r.
- 16 Z wyjątkiem tej ostatniej umowy o pracę na czas określony wszystkie pozostałe umowy o pracę na czas określony zawarte przez L. Jenkinaona w kontekście pracy świadczonej na rzecz Eulex Kosowo zawierały klauzulę arbitrażową przewidującą jurysdykcję „sądów belgijskich”.
- 17 W § 21 ostatniej umowy o pracę na czas określony zawarto klauzulę arbitrażową przewidującą jurysdykcję Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, na podstawie art. 272 TFUE, w odniesieniu do każdego sporu dotyczącego umowy.

Postępowanie przed Sądem i Trybunałem oraz zaskarżony wyrok

- 18 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 23 października 2015 r. L. Jenkinson wniósł przeciwko Radzie, Komisji, ESDZ oraz Eulex Kosowo skargę, w której wystąpił do Sądu o:
- tytułem żądania głównego – przekształcenie jego stosunku umownego w „umowę o pracę na czas nieokreślony”; stwierdzenie naruszenia przez pozwane w pierwszej instancji ciężących na nich obowiązków umownych, w szczególności obowiązku doręczenia wypowiedzenia w związku z rozwiązaniem umowy o pracę na czas nieokreślony; stwierdzenie, że rozwiązanie z nim stosunku pracy stanowiło nadużycie, i w rezultacie nakazanie pozwanym naprawienia szkody poniesionej przez niego wskutek stanowiącego nadużycie stosowania kolejnych umów o pracę na czas określony, naruszenia obowiązku doręczenia wypowiedzenia umowy oraz rozwiązania stosunku pracy stanowiącego nadużycie (zwanego dalej „żądaniem pierwszym”);
 - tytułem żądania głównego – stwierdzenie, że w trakcie pracy L. Jenkinsona w ramach misji międzynarodowych Unii Europejskiej, o których mowa w pkt 11–13 niniejszego wyroku, Rada, Komisja i ESDZ traktowały go w sposób dyskryminacyjny w zakresie wynagrodzenia, uprawnień emerytalnych i innych świadczeń; stwierdzenie, że powinien być zostać zatrudniony w charakterze członka personelu tymczasowego jednej z pozwanych, i, w konsekwencji, nakazanie zapłaty odszkodowania za poniesioną w związku z tym szkodę (zwanego dalej „żądaniem drugim”); oraz
 - tytułem żądania ewentualnego – zasądzenie od pozwanych w pierwszej instancji odszkodowania z tytułu odpowiedzialności pozaumownej za szkodę wynikającą z naruszenia spoczywających na nich obowiązków (zwanego dalej „żądaniem trzecim”).
- 19 Postanowieniem z dnia 9 listopada 2016 r., Jenkinson/Rada i in. (T-602/15, EU:T:2016:660), Sąd uznał się za oczywiście niewłaściwy do orzekania w przedmiocie żądań pierwszego i drugiego podniesionych tytułem głównym i odrzucił żądanie trzecie jako oczywiście niedopuszczalne. W konsekwencji odrzucił on skargę w całości i obciążył L. Jenkinsona kosztami postępowania.
- 20 Pismem złożonym w dniu 25 stycznia 2017 r. w sekretariacie Trybunału L. Jenkinson wniósł odwołanie od tego postanowienia.
- 21 Wyrokiem z dnia 5 lipca 2018 r., Jenkinson/Rada i in. (C-43/17 P, EU:C:2018:531), Trybunał uchylił wspomniane postanowienie, przekazał sprawę Sądowi do ponownego rozpoznania i orzekł, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 22 Odrębnymi pismami złożonymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniu 31 października 2018 r. przez Komisję i w dniu 19 listopada 2018 r. przez Radę i ESDZ strony te podniosły zarzuty niedopuszczalności, w których podniosły w szczególności, że nie można im przypisać czynów, decyzji i ewentualnych nieprawidłowości podniesionych przez L. Jenkinsona. Postanowieniem pierwszej izby Sądu z dnia 29 marca 2019 r. te zarzuty niedopuszczalności pozostawiono do rozstrzygnięcia w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie.
- 23 W zaskarżonym wyroku Sąd orzekł, że żądania pierwsze i drugie należy oddalić jako bezzasadne oraz że żądanie trzecie należy odrzucić jako oczywiście niedopuszczalne, w związku z czym skargę należało oddalić w całości, bez potrzeby orzekania w przedmiocie wspomnianych zarzutów niedopuszczalności.

Żądania stron przed Trybunałem

- 24 W odwołaniu L. Jenkinson wnosi do Trybunału o:
- uchylenie zaskarżonego wyroku;
 - rozpoznanie sprawy co do istoty;
 - tytułem żądania ewentualnego – przekazanie sprawy Sądowi do ponownego rozpoznania; oraz
 - obciążenie pozwanych w pierwszej instancji kosztami postępowania w obu instancjach.
- 25 Rada wnosi do Trybunału o:
- oddalenie odwołania; oraz
 - obciążenie L. Jenkinsona kosztami niniejszego postępowania.
- 26 Komisja wnosi do Trybunału o:
- odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego w zakresie, w jakim jest ono skierowane przeciwko Komisji;
 - tytułem żądania ewentualnego – częściowe odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego, a w pozostałej części – oddalenie go jako bezzasadnego; oraz
 - obciążenie L. Jenkinsona kosztami postępowania.
- 27 ESDZ wnosi do Trybunału o:
- oddalenie odwołania jako bezzasadnego;
 - na wypadek rozpoznania sprawy co do istoty – uznanie skargi L. Jenkinsona za niedopuszczalną w zakresie, w jakim jest ona skierowana przeciwko ESDZ;
 - na wypadek przekazania sprawy Sądowi – stwierdzenie, że ESDZ nie może już być stroną pozwaną; oraz
 - obciążenie L. Jenkinsona kosztami postępowania.
- 28 Eulex Kosowo wnosi do Trybunału o:
- częściowe odrzucenie odwołania jako niedopuszczalnego, a w pozostałej części – oddalenie go jako bezzasadnego;
 - obciążenie L. Jenkinsona kosztami postępowania.

W przedmiocie odwołania

- 29 Na poparcie odwołania L. Jenkinson podnosi sześć zarzutów dotyczących w istocie: zarzut pierwszy – błędnej wykładni żądań i zarzutów przedstawionych w pierwszej instancji, zarzut drugi – naruszenia prawa w zakresie, w jakim, co się tyczy żądania przekształcenia kolejnych umów o pracę na czas określony w jedną umowę o pracę na czas nieokreślony, Sąd uwzględnił wyłącznie ostatnią umowę na czas określony, zarzut trzeci – szeregu naruszeń prawa popełnionych przez Sąd w ramach oddalenia żądania pierwszego, zarzut czwarty – błędnego zastosowania zasady niedyskryminacji między pracownikami Unii i naruszenia art. 336 TFUE, zarzut piąty – naruszeń prawa popełnionych przez Sąd w ramach odrzucenia żądania trzeciego, i zarzut szósty – błędnego podziału kosztów.
- 30 Na wstępie Rada, Komisja i ESDZ – pomimo że nie wniosły odwołania wzajemnego – uściślają jednak, że uważają, iż w świetle wyroku z dnia 24 lutego 2022 r., Eulex Kosowo (C-283/20, EU:C:2022:126), skarga w pierwszej instancji powinna być zostać uznana za niedopuszczalną w odniesieniu do nich.
- 31 W tym względzie w niniejszej sprawie Trybunał uważa za właściwe wypowiedzenie się na wstępie w przedmiocie odwołania (zob. analogicznie wyrok z dnia 25 lutego 2021 r., Dalli/Komisja, C-615/19 P, EU:C:2021:133, pkt 35 i przytoczone tam orzecznictwo).

W przedmiocie dopuszczalności odwołania

Argumentacja stron

- 32 Komisja podnosi w szczególności, że w świetle pkt 40 i 46 wyroku z dnia 24 lutego 2022 r., Eulex Kosowo (C-283/20, EU:C:2022:126), jedyną stroną pozwaną w niniejszym sporze powinna być Eulex Kosowo, i, w konsekwencji, odwołanie jest niedopuszczalne w zakresie dotyczącym Komisji. Utrzymuje ona ponadto, że niedopuszczalność odwołania w stosunku do niej wynika również z okoliczności, że nie jest ona pracodawcą L. Jenkinsona, a zatem nie ma nic wspólnego ze sporem.
- 33 Liam Jenkinson kwestionuje te argumenty.

Ocena Trybunału

- 34 Zgodnie z art. 171 regulaminu postępowania przed Trybunałem odwołanie doręcza się pozostałym stronom w danej sprawie przed Sądem. Tymczasem z sentencji zaskarżonego wyroku wynika w szczególności, że stronami postępowania przed Sądem były, jako strona pozwana, Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo. Skoro zatem Komisja była stroną postępowania przed Sądem, L. Jenkinson mógł zgodnie z prawem wnieść odwołanie również przeciwko niej (zob. analogicznie wyroki: z dnia 21 stycznia 2016 r., SACBO/Komisja i INEA, C-281/14 P, EU:C:2016:46, pkt 25, 26; a także z dnia 5 lipca 2018 r., Jenkinson/Rada i in., C-43/17 P, EU:C:2018:531, pkt 19).
- 35 Ponadto do Sądu wpłynęły żądania dotyczące zatrudnienia w szczególności L. Jenkinsona w EUMM i EUPM, w związku z czym argumenty oparte na wyroku z dnia 24 lutego 2022 r., Eulex Kosowo (C-283/20, EU:C:2022:126), ponieważ dotyczą wyłącznie zaangażowania Rady,

Komisji i ESDZ i ich odpowiedzialności za konsekwencje, jakie należałoby ewentualnie wyciągnąć z zatrudnienia L. Jenkinsona w Eulex Kosowo, nie mogą w żadnym razie pozwolić na odrzucenie stwierdzenia dokonanego w poprzednim punkcie niniejszego wyroku.

36 Wynika stąd, że odwołanie jest dopuszczalne.

W przedmiocie zarzutu pierwszego

Argumentacja stron

- 37 W zarzucie pierwszym L. Jenkinson twierdzi, w pierwszej kolejności, że Sąd błędnie stwierdził w pkt 48 zaskarżonego wyroku, iż żądanie związane z niezgodnością z prawem wspólnego działania 2008/124 nie zostało poparte, w skardze w pierwszej instancji, żadną argumentacją prawną lub faktyczną. Ponadto Sąd błędnie uznał w tym punkcie, że wspomniana niezgodność z prawem została podniesiona, co najwyżej, w ramach żądania drugiego. Zdaniem L. Jenkinsona ta sama niezgodność z prawem została również podniesiona w ramach żądania pierwszego skargi wszczynającej postępowanie.
- 38 Liam Jenkinson utrzymuje, że zarzuty niezgodności z prawem skierowane przeciwko wspólnemu działaniu 2008/124 należy interpretować jako zarzuty niezgodności z prawem w rozumieniu art. 277 TFUE, oparte w szczególności na naruszeniu art. 336 TFUE, i że należy stwierdzić ich dopuszczalność.
- 39 Uważa on, że to samo powinno być dotyczyć zarzutów skierowanych przeciwko komunikatowi Komisji C(2009) 9502 z dnia 30 listopada 2009 r., zatytułowanemu „Przepisy dotyczące specjalnych doradców Komisji, którym powierza się realizację działań operacyjnych w ramach WPZiB, oraz międzynarodowych pracowników kontraktowych”. W tym względzie L. Jenkinson wskazuje, że w tym komunikacie to Komisja określa warunki zatrudnienia zamiast Rady, zgodnie z art. 336 TFUE.
- 40 W replice L. Jenkinson dodaje w szczególności, że naruszenie postanowienia traktatu FUE oraz brak właściwości organu wydającego akt są zarzutami opartymi na normie porządku publicznego. To samo dotyczy nieprzestrzegania przepisów proceduralnych dotyczących wydania aktu niekorzystnego.
- 41 W drugiej kolejności zdaniem L. Jenkinsona w pkt 52 zaskarżonego wyroku Sąd ograniczył w sposób niezgodny z prawem strony, przeciwko którym skierowane były żądania przedstawione w ramach żądania pierwszego, nie wymieniając Rady, Komisji i ESDZ.
- 42 W trzeciej kolejności, zakładając, że w pkt 110 tego wyroku Sąd ograniczył przedmiot sporu do dziedziny prawa pracy, L. Jenkinson podnosi, że takie ograniczenie jest niezgodne z prawem, ponieważ wspomniany spór dotyczy również dziedziny zabezpieczenia społecznego.
- 43 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie zarzutu pierwszego.

Ocena Trybunału

- 44 W pierwszej kolejności L. Jenkinson twierdzi w replice, że Sąd powinien był zbadać z urzędu zgodność z prawem wspólnego działania 2008/124. W tym kontekście zgodnie z art. 127 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 190 § 1 tego regulaminu, nie można podnosić nowych zarzutów w toku postępowania, chyba że opierają się one na okolicznościach faktycznych lub prawnych ujawnionych dopiero po jego wszczęciu. Tymczasem zarzut szczegółowy oparty na tym, że Sąd powinien był zbadać z urzędu zgodność z prawem tego wspólnego działania, został podniesiony przez wnoszącego odwołanie po raz pierwszy w replice, przy czym nie wykazał on, że ten zarzut szczegółowy opierał się na okoliczności prawnej lub faktycznej ujawnionej w toku postępowania. W konsekwencji wspomniany zarzut szczegółowy należy uznać za podniesiony z opóźnieniem i stąd – stwierdzić jego niedopuszczalność.
- 45 Jeśli chodzi o argumenty L. Jenkinsona kwestionujące brak zbadania przez Sąd zgodności z prawem wspólnego działania 2008/124, należy zauważyć, że w pkt 46–48 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał, czy skarga wniesiona w pierwszej instancji zawierała zarzut niezgodności z prawem podniesiony przeciwko temu wspólnemu działaniu.
- 46 W pkt 44 i 48 tego wyroku Sąd zauważył, po pierwsze, że L. Jenkinson powołał się na niezgodność z prawem wspomnianego wspólnego działania, co najwyżej, w celu nakazania naprawienia szkody z tytułu odpowiedzialności pozaumownej podnoszonej w ramach żądania drugiego. Po drugie, w pkt 48 wspomnianego wyroku Sąd wskazał, że – nawet przy założeniu, iż wnoszący odwołanie rzeczywiście podniósł zarzut niezgodności z prawem wspólnego działania 2008/124 na podstawie art. 277 TFUE – należy stwierdzić, że zarzut ten nie został poparty w skardze w pierwszej instancji żadną argumentacją prawną ani faktyczną, a zatem nie spełnia on przesłanek określonych w art. 76 lit. d) regulaminu postępowania przed Sądem i, w konsekwencji, należy stwierdzić jego niedopuszczalność.
- 47 W tym względzie należy zauważyć, że L. Jenkinson ogranicza się do twierdzenia, iż Sąd błędnie orzekł, że zarzut niezgodności z prawem podniesiony wobec wspólnego działania 2008/124 nie został poparty ani pod względem faktycznym, ani prawnym. Tymczasem w ten sposób L. Jenkinson nie zdołał wykazać, że Sąd błędnie uznał, iż wspomniany zarzut niezgodności z prawem nie spełnia przesłanek określonych w art. 76 lit. d) regulaminu postępowania przed Sądem. W tych okolicznościach należy oddalić tę argumentację jako bezzasadną.
- 48 Co się tyczy argumentu, w ramach którego L. Jenkinson utrzymuje, że Sąd popełnił błąd, uznawszy w pkt 48 zaskarżonego wyroku, że L. Jenkinson powołał się na tę niezgodność z prawem wspólnego działania 2008/124, co najwyżej, w ramach żądania drugiego, podczas gdy ta niezgodność z prawem została podniesiona również w ramach żądania pierwszego, należy zauważyć, że argument ten należy w każdym razie oddalić jako nieistotny dla sprawy.
- 49 Wniosek Sądu, zgodnie z którym nie było potrzeby badania zgodności z prawem wspólnego działania 2008/124, opiera się bowiem w sposób wystarczający pod względem prawnym na stwierdzeniu, że skarga w pierwszej instancji nie spełnia przesłanek określonych w art. 76 lit. d) regulaminu postępowania przed Sądem.
- 50 Co się tyczy argumentu L. Jenkinsona dotyczącego niezgodności z prawem komunikatu C(2009) 9502, należy przede wszystkim zauważyć, że w pkt 112–115 i 119 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał możliwość powołania się na ten komunikat, zakwestionowaną przed Sądem,

i wskazał, że komunikat ten stanowi integralną część dziewięciu umów o pracę na czas określony, o których mowa w pkt 13 niniejszego wyroku, zawartych przez L. Jenkinsona z kolejnymi szefami Eulex Kosowo. Sąd wywiódł z tego, że na wspomniany komunikat można było się powołać wobec L. Jenkinsona.

- 51 Następnie w pkt 230 zaskarżonego wyroku Sąd zbadał, czy zastosowanie postanowień umownych opartych na tym komunikacie skutkowało naruszeniem zasady niedyskryminacji. I tak, niezależnie od zasadności tego badania, należy stwierdzić, że Sąd przeprowadził kontrolę zgodności z prawem łącznika zawartego we wspomnianym komunikacie, odsyłającego do prawa państwa, którego obywatelem jest dana osoba – łącznika, którego zgodność z zasadą niedyskryminacji została zakwestionowana przez L. Jenkinsona w pierwszej instancji.
- 52 Ponadto, co się tyczy argumentu opartego na tym, że Komisja, przyjmując komunikat C(2009) 9502, ustaliła w miejsce Rady warunki zatrudnienia L. Jenkinsona, należy zauważyć, że – jak wynika z pkt 50 niniejszego wyroku – komunikat ten został zastosowany w niniejszej sprawie, ponieważ stanowi „integralną część” wspomnianych dziewięciu umów o pracę na czas określony. Wynika z tego, że niezgodność z prawem wspomnianego komunikatu – wynikająca z braku właściwości wydającego go organu – nie może prowadzić do uchylenia zaskarżonego wyroku. Wspomniany argument należy zatem uznać za nieistotny dla sprawy.
- 53 Wobec braku innego argumentu przedstawionego Trybunałowi, pozwalającego uznać, że Sąd przeprowadził częściową analizę zgodności z prawem tego komunikatu, należy stwierdzić, że poprzez swoje argumenty, w których utrzymuje on w szczególności, iż powołał się na niezgodność z prawem komunikatu C(2009) 9502 w celu uzasadnienia niemożności powołania się na ten komunikat i niemożności jego stosowania, L. Jenkinson nie zdołał wykazać, że Sąd nie orzekł w przedmiocie niezgodności z prawem wspomnianego komunikatu i możliwości powołania się na niego. W konsekwencji wspomniane argumenty należy oddalić jako bezzasadne.
- 54 Z powyższego wynika, że L. Jenkinson nie wykazał, iż Sąd naruszył prawo, nie dokonując badania zgodności z prawem wspólnego działania 2008/124 i badając je w sposób, w jaki zbadał zgodność z prawem komunikatu C(2009) 9502.
- 55 Ponieważ takie naruszenie prawa nie zostało wykazane, nie można również zarzucać Sądowi, że nie przeprowadził kontroli zgodności z prawem wspólnego działania 2008/124 oraz tego komunikatu w świetle art. 336 TFUE.
- 56 W drugiej kolejności, co się tyczy argumentu, że w pkt 52 zaskarżonego wyroku Sąd popełnił błąd przy określeniu pozwanych, przeciwko którym skierowane były żądania podniesione w ramach żądania pierwszego, należy przypomnieć, że w tym punkcie Sąd wskazał, iż „[L. Jenkinson] domaga się od Sądu przekształcenia kolejnych umów o pracę na czas określony w jedną umowę o pracę na czas nieokreślony oraz [stwierdzenia], że warunki, w jakich [Eulex Kosowo] rozwiązała tę umowę, naruszają przepisy prawa pracy mające zastosowanie do tego rodzaju umów”.
- 57 W tym względzie należy zauważyć, jak wynika z pkt 34 niniejszego wyroku, że Sąd stwierdził, iż skargę w całości należy uznać za skierowaną przeciwko Radzie, Komisji, ESDZ i Eulex Kosowo.
- 58 Jak wskazał to w pkt 78 zaskarżonego wyroku, Sąd zbadał co do istoty wnioski przedstawione przez L. Jenkinsona w ramach żądania pierwszego, aby w pkt 216 wspomnianego wyroku oddalić te wnioski, nie określając, w konsekwencji, w jakim zakresie wnioski te są zasadne w odniesieniu do każdej z pozwanych.

- 59 Wynika z tego, że w pkt 52 zaskarżonego wyroku, wskazując, że Eulex Kosowo rozwiązała podnoszoną umowę o pracę na czas nieokreślony L. Jenkinsona, Sąd nie zamierzał zidentyfikować stron, przeciwko którym należy uznać, że skierowano żądanie pierwsze. W konsekwencji ten argument L. Jenkinsona należy oddalić jako nieistotny dla sprawy.
- 60 W trzeciej kolejności należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem z art. 256 ust. 1 akapit drugi TFUE, art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej oraz art. 168 § 1 lit. d) i art. 169 § 2 regulaminu postępowania przed Trybunałem wynika, że odwołanie powinno, pod rygorem niedopuszczalności, dokładnie wskazywać zakwestionowane części wyroku, o którego uchylenie wniesiono, oraz argumenty prawne szczegółowo uzasadniające to żądanie (zob. podobnie wyrok z dnia 23 marca 2023 r., PV/Komisja, C-640/20 P, EU:C:2023:232, pkt 199 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 61 W szczególności nie spełnia tych wymogów i należy uznać za niedopuszczalny zarzut, którego argumentacja nie jest wystarczająco jasna i precyzyjna, aby umożliwić Trybunałowi przeprowadzenie kontroli zgodności z prawem, zwłaszcza ze względu na to, że zasadnicze elementy, na których jest oparty, nie wynikają w sposób wystarczająco spójny i zrozumiały z treści tego odwołania, które zostało sformułowane w sposób niejasny i dwuznaczny w tym względzie (wyrok z dnia 23 marca 2023 r., PV/Komisja, C-640/20 P, EU:C:2023:232, pkt 200 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 62 Tymczasem nawet przy założeniu, że w pkt 110 zaskarżonego wyroku Sąd ograniczył przedmiot sporu do dziedziny prawa pracy, należy stwierdzić, że L. Jenkinson utrzymuje jedynie w tym względzie, iż jego skarga dotyczyła również dziedziny zabezpieczenia społecznego, nie przedstawiając konkretnej argumentacji pozwalającej ustalić, jaka byłaby konsekwencja takiego ograniczenia w ramach oceny skargi dokonanej przez Sąd. Wobec braku takiej konkretnej argumentacji prawnej argument ten należy zatem odrzucić jako niedopuszczalny.
- 63 W świetle powyższego zarzut pierwszy odwołania należy w części odrzucić jako niedopuszczalny, w części oddalić jako nieistotny dla sprawy, a w części oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie części pierwszej zarzutu czwartego

Argumentacja stron

- 64 W części pierwszej zarzutu czwartego L. Jenkinson utrzymuje, że w pkt 224 zaskarżonego wyroku Sąd nie zbadał jego argumentu dotyczącego naruszenia art. 5 TUE, art. 336 TFUE, do którego odniósł się w przypisie do skargi w pierwszej instancji, oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 (Dz.U. 2012, L 298, s. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem finansowym”).
- 65 Ponadto w pkt 226–228 zaskarżonego wyroku Sąd naruszył art. 336 TFUE, orzekając, że Rada zgodnie z prawem delegowała na szefa misji Eulex Kosowo uprawnienie do przyjęcia warunków zatrudnienia międzynarodowego personelu cywilnego. To naruszenie art. 336 TFUE wynika również z przyjętego przez Sąd ustalenia warunków zatrudnienia międzynarodowego personelu cywilnego w umowach zawieranych między szefem misji Eulex Kosowo a członkami personelu tej misji, podczas gdy to Rada powinna je określić. Podobnie Sąd naruszył ten artykuł, uznawszy, że

komunikat C(2009) 9502 może stanowić ramy dla określenia tych warunków, podczas gdy powinny one zostać przyjęte zgodnie z procedurą przewidzianą we wspomnianym artykule. Zdaniem L. Jenkinsona Rada powinna była przyjąć warunki zatrudnienia międzynarodowego personelu cywilnego analogiczne do warunków zawartych w Warunkach zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej (zwanym dalej „WZIP”).

- 66 Liam Jenkinson uważa, że wbrew temu, co orzeczono w pkt 229 i 237 zaskarżonego wyroku, naruszenie art. 336 TFUE stanowi wystarczająco istotne naruszenie normy prawnej przyznającej uprawnienia jednostkom.
- 67 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie części pierwszej zarzutu czwartego.

Ocena Trybunału

- 68 Należy przypomnieć, że zgodnie z art. 170 § 1 zdanie drugie regulaminu postępowania przed Trybunałem odwołanie nie może zmieniać przedmiotu sporu przed Sądem. Ponadto, jak wynika z utrwalonego orzecznictwa, umożliwienie stronie wysunięcia po raz pierwszy przed Trybunałem zarzutu szczegółowego, którego nie podniosła przed Sądem, byłoby równoznaczne z zezwoleniem jej na wniesienie do Trybunału, którego właściwość w postępowaniu odwoławczym jest ograniczona, sporu o zakresie szerszym niż zakres sporu, który był rozpoznawany przez Sąd. W ramach odwołania właściwość Trybunału ogranicza się zatem do zbadania dokonanej przez Sąd oceny zarzutów i argumentów, które zostały przed nim podniesione (wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., De Masi i Varoufakis/EBC, C-342/19 P, EU:C:2020:1035, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 69 W niniejszej sprawie należy przede wszystkim stwierdzić, że zgodnie z pkt 217 zaskarżonego wyroku, który nie został zakwestionowany przez L. Jenkinsona, L. Jenkinson wniósł w istocie do Sądu o stwierdzenie, że podejmując decyzję – w trakcie okresu jego zatrudnienia w EUMM, EUPM i Eulex Kosowo (zwanym dalej łącznie „trzema rozpatrywanymi misjami”) – o zatrudnieniu go nie w charakterze członka personelu tymczasowego na podstawie WZIP, lecz w charakterze członka międzynarodowego personelu cywilnego na podstawie umowy, Rada, Komisja i ESDZ naruszyły różne przepisy prawa, w szczególności niektóre postanowienia „traktatu”, i potraktowały go w sposób dyskryminujący.
- 70 Następnie należy zauważyć, że w skardze w pierwszej instancji L. Jenkinson podniósł, iż umowy takie jak te, które zawarł, nie powinny stanowić sposobu zatrudniania personelu trzech rozpatrywanych misji. Nie zakłada się bowiem, iż personel tych misji jest zatrudniany inaczej niż jako personel Unii. W tym względzie w przypisie do tej skargi wskazano, że „jest to ponadto zgodne z art. [336] TFUE”.
- 71 Wreszcie poczynione w skardze w pierwszej instancji odniesienia do nieistnienia ram dotyczących zatrudniania personelu tych misji analogicznych do WZIP nie zawierały żądania stwierdzenia przez Sąd naruszenia art. 336 TFUE polegającego na braku przyjęcia, na podstawie tego artykułu, reżimu prawnego zatrudnienia mającego zastosowanie do sytuacji zatrudnienia takich jak sytuacja L. Jenkinsona.
- 72 Z powyższego wynika, że w zakresie, w jakim L. Jenkinson podnosi w ramach odwołania, iż zastosowanie krajowego prawa materialnego mającego zastosowanie do jego stosunku umownego i komunikatu C(2009) 9502 stanowi naruszenie art. 336 TFUE ze względu na brak ram prawnych przyjętych na podstawie tego artykułu, należy stwierdzić, że ten zarzut szczegółowy nie został

podniesiony w skardze w pierwszej instancji. Ponieważ wspomniany zarzut szczegółowy został podniesiony po raz pierwszy przed Trybunałem, należy go uznać za niedopuszczalny na etapie odwołania.

- 73 Ze względu na to, że w ramach skargi w pierwszej instancji L. Jenkinson nie podniósł, że naruszenie tego artykułu wynikało z braku ram prawnych przyjętych na podstawie wspomnianego artykułu, nie można skutecznie zarzucić Sądowi zaniechania wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie tego zarzutu szczegółowego. W konsekwencji zarzut szczegółowy dotyczący zaniechania rozstrzygnięcia w przedmiocie tego naruszenia należy oddalić jako bezzasadny.
- 74 To samo dotyczy argumentów odnoszących się do naruszenia art. 5 TUE i rozporządzenia finansowego. Argumenty te nie zostały bowiem podniesione przez L. Jenkinsona w pierwszej instancji w celu stwierdzenia odpowiedzialności pozaumownej pozwanych w pierwszej instancji, a Sąd nie był, zatem, zobowiązany do orzekania w przedmiocie tych argumentów.
- 75 W konsekwencji część pierwszą zarzutu czwartego należy w części odrzucić jako niedopuszczalną, a w pozostałej części oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie zarzutu trzeciego

W przedmiocie części pierwszej zarzutu trzeciego

– Argumentacja stron

- 76 W części pierwszej zarzutu trzeciego L. Jenkinson podnosi, po pierwsze, że Sąd nie zbadał kwestii niemożności stosowania komunikatu C(2009) 9502 jako instrumentu określającego prawo materialne mające zastosowanie do personelu Eulex Kosowo i nie wziął pod uwagę jego argumentu, zgodnie z którym warunki zatrudnienia, które go obowiązują, nie zostały określone zgodnie z art. 336 TFUE.
- 77 Po drugie, Sąd nie zbadał argumentu, zgodnie z którym instytucje Unii mają status pracodawcy w świetle rozporządzenia finansowego. Ten status oraz status strony pozwanej w pierwszej instancji instytucji Unii oraz ich odpowiedzialność były szeroko dyskutowane na podstawie tego rozporządzenia.
- 78 Po trzecie, L. Jenkinson uważa, że Sąd nie wyciągnął konsekwencji ze stwierdzenia w pkt 92 zaskarżonego wyroku, iż instytucje Unii nie przestrzegały art. 336 TFUE. Ponieważ ramy zatrudnienia ad hoc personelu Eulex Kosowo nie zostały przyjęte na podstawie art. 336 TFUE, warunki zatrudnienia, które miały zastosowanie do L. Jenkinsona, są niezgodne z prawem. Uważa on, że międzynarodowy personel cywilny misji międzynarodowych Unii powinien, podobnie jak każdy personel Unii, podlegać prawu materialnemu określonymu w akcie przyjętym zgodnie z tym artykułem, co umożliwiłoby zapewnienie równego traktowania tego personelu. Liam Jenkinson podnosi w tym względzie, z jednej strony, że międzynarodowy personel kontraktowy „Registry-Kosovo Specialist Chambers”, organu utworzonego przez Eulex Kosowo, podlega zbiorowi przepisów prawa materialnego właściwych temu organowi, i, po drugie, że w pkt 95 zaskarżonego wyroku Sąd, wykluczając stosowanie europejskiego kodeksu dobrej praktyki

administracyjnej, wyraźnie zrównał wnoszącego odwołanie z innymi pracownikami Unii, ponieważ wykluczył stosowanie tego kodeksu, wskazując, że nie ma on zastosowania do urzędników i innych pracowników Unii.

- 79 Liam Jenkinson dodaje, że prawodawca Unii nie przewidział stosowania rozporządzenia Rzym I do umów prawa publicznego takich jak rozpatrywane w niniejszej sprawie. Rozporządzenie to ma bowiem zastosowanie do sporów związanych z umowami prawa prywatnego i, na podstawie art. 270 TFUE w związku z art. 336 TFUE, prawodawca ten przewidział właściwość Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w zakresie przeprowadzenia weryfikacji przestrzegania obowiązków wynikających z zatrudnienia pracownika Unii.
- 80 Liam Jenkinson uważa, że w każdym razie Sąd powinien był podnieść z urzędu zarzut dotyczący naruszenia traktatu FUE lub traktatu UE. Jego zdaniem to samo dotyczy rozporządzenia finansowego.
- 81 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie części pierwszej zarzutu trzeciego.

– *Ocena Trybunału*

- 82 Po pierwsze, jak wskazano w pkt 50–55 niniejszego wyroku, wbrew temu, co twierdzi L. Jenkinson, w zaskarżonym wyroku Sąd zbadał możliwość powołania się na komunikat C(2009) 9502 i jego zgodność z prawem. Ponadto w zakresie, w jakim L. Jenkinson utrzymuje, że przed Sądem podniósł, iż warunki zatrudnienia określone w ramach stosowania wspomnianego komunikatu są niezgodne z prawem, ponieważ zostały ustalone z naruszeniem art. 336 TFUE, należy stwierdzić, że argument ten pokrywa się z argumentem przedstawionym w ramach zarzutu pierwszego niniejszego odwołania, który został oddalony w pkt 52 niniejszego wyroku.
- 83 Po drugie, z pkt 79 i 216 zaskarżonego wyroku wynika, że ze względów należytego sprawowania wymiaru sprawiedliwości Sąd nie zbadał zarzutów niedopuszczalności podniesionych przez pozwane w pierwszej instancji – w których pozwane twierdziły w szczególności, że nie można im przypisać czynów, decyzji i ewentualnych nieprawidłowości, na które powołał się wnoszący odwołanie – i tym samym postanowił oddalić skargę wniesioną w pierwszej instancji, nie precyzując, która pozwana w pierwszej instancji powinna była, w stosownym wypadku, zostać uznana za odpowiedzialną za te czyny, decyzje i podnoszone nieprawidłowości. W związku z tym zarzut szczegółowy dotyczący niezbadania argumentu przedstawionego w pierwszej instancji, zgodnie z którym instytucje Unii mają status pracodawcy i strony pozwanej, nie może, w każdym razie, być uwzględniony.
- 84 W zakresie bowiem, w jakim argument ten jest związany z przypisaniem odpowiedzialności i odpowiedzialnością za nieprawidłowości podnoszone przez L. Jenkinsona, a Sąd nie rozstrzygnął tej kwestii, należy stwierdzić, że przy założeniu, iż wspomniany argument jest zasadny, nie mógłby on doprowadzić do uchylecia zaskarżonego wyroku.
- 85 Po trzecie, należy zaznaczyć, że zarzuty szczegółowe dotyczące pkt 92 i 95 wspomnianego wyroku wynikają z błędnego rozumienia tego wyroku.
- 86 W pkt 92 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził – w celu ustosunkowania się do argumentacji ESDZ i Eulex Kosowo, zgodnie z którą w niniejszej sprawie należało zastosować autonomiczne prawo Eulex Kosowo – że prawodawca Unii nie przyjął, w szczególności na podstawie art. 336 TFUE,

przepisów mających na celu uregulowanie warunków zatrudnienia członków personelu kontraktowego misji takiej jak Eulex Kosowo. Natomiast Sąd w żaden sposób nie stwierdził naruszenia tego artykułu.

- 87 W pkt 95 tego wyroku Sąd nie wskazał L. Jenkinsona jako należącego do „innych pracowników Unii”, którzy są objęci zakresem stosowania WZIP. W punkcie tym Sąd stwierdził bowiem, że europejski kodeks dobrej praktyki administracyjnej, na który powołuje się L. Jenkinson, ma zastosowanie wyłącznie do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii oraz do ich administracji i pracowników w ramach ich kontaktów z jednostkami. Co prawda odniósł się on do przepisów tego kodeksu, zgodnie z którymi nie ma on zastosowania do kontaktów między tymi podmiotami a ich urzędnikami lub innymi pracownikami Unii. Jednakże, skoro L. Jenkinson powołał się na wspomniany kodeks w ramach sporu dotyczącego jego stosunku pracy, Sąd mógł zasadnie stwierdzić, że na ten sam kodeks powołano się nie ze względu na kontakty między pozwanymi w pierwszej instancji a L. Jenkinsonem jako „jednostką” w rozumieniu europejskiego kodeksu dobrej praktyki administracyjnej, lecz uznając, że te pozwane należy uznać za jego pracodawców.
- 88 Ponadto w zakresie, w jakim L. Jenkinson utrzymuje, że stwierdziwszy w pkt 92 zaskarżonego wyroku, iż żaden przepis mający zastosowanie do sporu nie został przyjęty na podstawie art. 336 TFUE, Sąd powinien był stwierdzić naruszenie tego artykułu, ponieważ – podobnie jak w przypadku pracowników podlegających WZIP – do L. Jenkinsona należało zastosować regułę przyjętą na podstawie tego samego artykułu, należy zauważyć, że z pkt 99 i 102 tego wyroku wynika, iż skoro do Sądu zwrócono się w ramach klauzuli arbitrażowej na podstawie art. 272 TFUE, uznał on – wobec braku wskazania w tej umowie tego krajowego prawa materialnego – że do niego należy rozstrzygnięcie sporu na podstawie krajowego prawa materialnego mającego zastosowanie do umowy, którego ustalenie należało do niego.
- 89 Z argumentacji L. Jenkinsona przedstawionej w pierwszej instancji na poparcie żądania pierwszego wyniku zresztą, jak wynika z pkt 84 zaskarżonego wyroku, że jego zdaniem o żądaniu tym należało orzec na podstawie prawa belgijskiego, które jego zdaniem miałyby zastosowanie na podstawie łączników przewidzianych w art. 8 rozporządzenia Rzym I.
- 90 Natomiast, jak wskazano już w pkt 68–72 niniejszego wyroku, L. Jenkinson nie podniósł w pierwszej instancji zarzutu szczegółowego dotyczącego naruszenia art. 336 TFUE ze względu na brak ram prawnych dotyczących zatrudniania personelu Eulex Kosowo przyjętych na podstawie tego artykułu. Wynika z tego, że Sąd nie był zobowiązany do kontroli zgodności z prawem braku takich ram prawnych.
- 91 Jeśli chodzi o argument L. Jenkinsona dotyczący tego, że Sąd powinien był zbadać z urzędu naruszenie aktów, o których mowa w pkt 80 niniejszego wyroku, z orzecnictwa Trybunału wynika, że zarzut dotyczący materialnej zgodności z prawem aktu może być badany tylko wtedy, gdy został podniesiony przez wnoszącego odwołanie (zob. podobnie wyroki: z dnia 2 kwietnia 1998 r., Komisja/Sytraval i Brink’s France, C-367/95 P, EU:C:1998:154, pkt 67; a także z dnia 2 grudnia 2009 r., Komisja/Irlandia i in., C-89/08 P, EU:C:2009:742, pkt 40; z dnia 14 stycznia 2021 r., ERCEA/Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis, C-280/19 P, EU:C:2021:23, pkt 53). Z powyższego wynika, że w zakresie, w jakim takie naruszenie nie zostało podniesione przed Sądem, argument ten należy oddalić jako bezzasadny.

- 92 Z wszystkich powyższych rozważań wynika, że część pierwszą zarzutu trzeciego należy w części odrzucić jako niedopuszczalną, w części oddalić jako nieistotną dla sprawy, a w części oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie części drugiej zarzutu trzeciego

– Argumentacja stron

- 93 W części drugiej zarzutu trzeciego L. Jenkinson podnosi przede wszystkim, że w pkt 99 zaskarżonego wyroku Sąd błędnie wykluczył jakiekolwiek zastosowanie zasad prawa Unii i że błędnie ograniczył się do zbadania zastosowania zasad wynikających z krajowego prawa materialnego mającego zastosowanie do umowy. Sąd w sposób oczywisty nie uwzględnił zatem wniosków wynikających z wyroków: z dnia 16 lipca 2020 r., ADR Center/Komisja (C-584/17 P, EU:C:2020:576); z dnia 16 lipca 2020 r., Inclusion Alliance for Europe/Komisja (C-378/16 P, EU:C:2020:575), z których wynika, że instytucje, organy lub jednostki organizacyjne Unii podlegają, przy wykonywaniu umowy, obowiązkowi ciążącemu na nich na mocy Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „kartą”) i zasad ogólnych prawa Unii.
- 94 Stwierdzenie zawarte w pkt 100 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którym państwa członkowskie mają obowiązek transponowania dyrektyw, które stanowią jedynie minimalne normy ochrony, nie wystarcza, aby uzasadnić stwierdzenie, zgodnie z którym krajowe prawo pracy mające zastosowanie do stosunku umownego wystarczająco chroni prawa wynikające z zasad prawa Unii.
- 95 Następnie stosowanie prawa krajowego przez Sąd jest sprzeczne z zasadą niedyskryminacji, ponieważ pociąga za sobą trzy nierówności w traktowaniu, a mianowicie, po pierwsze, odmienne traktowanie L. Jenkinsona w porównaniu z pracownikami Unii, których warunki zatrudnienia powinny być określane wyłącznie przez Radę i Parlament na podstawie art. 336 TFUE, po drugie, identyczne traktowanie pracowników Unii takich jak L. Jenkinson oraz pracowników krajowych objętych prawem prywatnym, a także, po trzecie, dyskryminację między międzynarodowymi pracownikami różnych narodowości wykonującymi działalność na rzecz tego samego pracodawcy na takich samych warunkach i w takich samych okolicznościach. W tym względzie L. Jenkinson uściśla, że ponieważ zdaniem Sądu to właśnie prawo obywatelstwa lub rezydencji podatkowej przed zatrudnieniem personelu kontraktowego w misji Unii ma zastosowanie do tego personelu, zasada niedyskryminacji byłaby zagrożona, biorąc pod uwagę, że mającym zastosowanie prawem materialnym mogłoby być prawo państwa trzeciego, które nie ratyfikowało różnych instrumentów umożliwiających stosowanie zasad ogólnych prawa Unii lub praw podstawowych wynikających z karty.
- 96 Wreszcie L. Jenkinson podnosi, że w niniejszej sprawie zastosowanie ma jedynie prawo belgijskie, ponieważ prawo irlandzkie dotyczące rozwiązania stosunku pracy stanowiącego nadużycie nie ma zastosowania do pracowników wykonujących działalność poza terytorium Irlandii.
- 97 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie części drugiej zarzutu trzeciego.

– Ocena Trybunału

- 98 Jak wskazano w pkt 88 niniejszego wyroku, w pkt 99 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że w niniejszej sprawie powinien on rozstrzygnąć spór na podstawie krajowego prawa materialnego mającego zastosowanie do umowy.

- 99 W pkt 100 tego wyroku Sąd wskazał w szczególności, że zgodnie z orzecznictwem Trybunału przy przyjmowaniu środków mających na celu transpozycję dyrektyw organy i sądy państw członkowskich są zobowiązane nie tylko dokonywać wykładni swojego prawa krajowego w sposób zgodny z dyrektywami, lecz również nie opierać się na takiej wykładni tych dyrektyw, która pozostawałaby w konflikcie z poszczególnymi prawami podstawowymi chronionymi przez porządek prawny Unii lub z innymi zasadami ogólnymi prawa Unii.
- 100 W pkt 101 wspomnianego wyroku Sąd stwierdził, że powinien czuwać nad przestrzeganiem ogólnej zasady zakazu nadużywania prawa wynikającego z wykorzystywania kolejnych umów o pracę lub stosunków pracy zawieranych na czas określony, w ramach stosowania prawa krajowego mającego zastosowanie w niniejszym sporze.
- 101 W pkt 150 tego wyroku – stwierdziwszy, że ustawa dokonująca w irlandzkim porządku prawnym transpozycji dyrektywy Rady 1999/70/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. dotyczącej Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego przez Europejską Unię Konfederacji Przemysłowych i Pracodawców (UNICE), Europejskie Centrum Przedsiębiorstw Publicznych (CEEP) oraz Europejską Konfederację Związków Zawodowych (ETUC) (Dz.U. 1999, L 175, s. 43) miała zastosowanie w niniejszej sprawie – Sąd stwierdził, że ani z akt sprawy, ani z argumentów stron nie wynika, by ustawa ta była niezgodna z tą dyrektywą lub z zasadą zakazu nadużywania prawa.
- 102 Wynika z tego, że Sąd uznał, iż do niego należało zbadanie, czy zasada ta była przestrzegana. Tym samym nie zaprzeczył on, że spoczywa na nim obowiązek zapewnienia poszanowania zasad ogólnych prawa Unii. Ponadto L. Jenkinson nie wykazał, że w niniejszej sprawie Sąd nie zastosował ogólnej zasady tego prawa.
- 103 Wynika z tego, że Sąd nie pominął wniosków płynących z wyroków z dnia 16 lipca 2020 r., *ADR Center/Komisja* (C-584/17 P, EU:C:2020:576), a także z dnia 16 lipca 2020 r., *Inclusion Alliance for Europe/Komisja* (C-378/16 P, EU:C:2020:575), zgodnie z którymi, jeżeli strony postanawiają, w wiążącej je umowie, w ramach klauzuli arbitrażowej przyznać sądowi Unii jurysdykcję do rozpoznawania sporów związanych z tą umową, do tego sądu Unii będzie należało – niezależnie od mającego zastosowanie prawa wskazanego we wspomnianej umowie – zbadanie ewentualnych naruszeń karty i zasad ogólnych prawa Unii. W konsekwencji argument dotyczący naruszenia wniosków wyciągniętych z tych wyroków należy oddalić jako bezzasadny.
- 104 Następnie, co się tyczy zarzutu szczegółowego opartego na naruszeniu zasady niedyskryminacji, należy zauważyć, że w ramach żądania pierwszego L. Jenkinson nie podniósł, iż zastosowanie krajowego prawa materialnego do rozpatrywanego stosunku umownego mogło prowadzić do naruszenia tej zasady. Przeciwnie, jak zauważył Sąd w pkt 84 zaskarżonego wyroku, podniósł on, że Sąd powinien w niniejszej sprawie rozpoznać wnioski podniesione w ramach żądania pierwszego na podstawie prawa krajowego, a mianowicie prawa belgijskiego, określonego na podstawie rozporządzenia Rzym I.
- 105 Jak wskazał Sąd w pkt 217 zaskarżonego wyroku, L. Jenkinson powołał się natomiast w ramach żądania drugiego na dyskryminacyjne traktowanie wynikające z zatrudnienia w charakterze międzynarodowego personelu cywilnego na podstawie umowy. Ten zarzut szczegółowy został zbadany w pkt 230–232 tego wyroku, których nie wskazano w części drugiej zarzutu trzeciego.

- 106 W związku z tym, gdyby Trybunał miał orzec w przedmiocie zarzutu szczegółowego, o którym mowa w pkt 104 niniejszego wyroku, musiałby orzec w przedmiocie zarzutu, który nie został podniesiony w pierwszej instancji. W tych okolicznościach ten zarzut szczegółowy należy uznać za nowy zarzut szczegółowy i, jako taki, za niedopuszczalny zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 68 niniejszego wyroku.
- 107 Wreszcie, co się tyczy argumentu dotyczącego niemożności stosowania w niniejszej sprawie prawa irlandzkiego, należy przypomnieć – co się tyczy wykładni prawa krajowego dokonanej przez Sąd – że Trybunał jest właściwy w ramach odwołania jedynie do weryfikacji, czy doszło do przeinaczenia tego prawa, które musi w oczywisty sposób wynikać z akt sprawy, bez konieczności dokonywania nowej oceny okoliczności faktycznych i dowodów (zob. podobnie wyroki: z dnia 5 lipca 2011 r., Edwin/OHIM, C-263/09 P, EU:C:2011:452, pkt 53; z dnia 21 grudnia 2016 r., Komisja/Hansestadt Lübeck, C-524/14 P, EU:C:2016:971, pkt 20 i przytoczone tam orzecznictwo; a także z dnia 14 stycznia 2021 r., ERCEA/Aristoteleio Panepistimio Thessalonikis, C-280/19 P, EU:C:2021:23, pkt 67).
- 108 W niniejszej sprawie L. Jenkinson twierdzi, że prawo irlandzkie dotyczące rozwiązania stosunku pracy stanowiącego nadużycie nie ma zastosowania do pracowników, którzy wykonują swoją działalność poza terytorium Irlandii, nie podnosząc jednak, że Sąd popełnił naruszenie związane z przeinaczeniem tego prawa. Argument ten jest, w konsekwencji, niedopuszczalny.
- 109 Z powyższego wynika, że część drugą zarzutu trzeciego należy w części odrzucić jako niedopuszczalną, a w części oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie części trzeciej zarzutu trzeciego

– Argumentacja stron

- 110 W części trzeciej zarzutu trzeciego L. Jenkinson zarzuca Sądowi naruszenia prawa w ramach ustalenia prawa właściwego dla rozpatrywanego stosunku umownego.
- 111 Na wstępie podnosi on, po pierwsze, że decydując się na wyłączenie stosowania art. 8 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rzym I, Sąd nie uwzględnił w pkt 106 zaskarżonego wyroku okoliczności, że Eulex Kosowo miała również oddział w mieście Bruksela (Belgia).
- 112 Po drugie, w pkt 111 tego wyroku Sąd postanowił – bez szczególnego uzasadnienia i błędnie – rozpocząć swoją analizę od pierwszych dziewięciu umów na czas określony wymienionych w pkt 13 niniejszego wyroku, zawartych pomiędzy L. Jenkinsonem a kolejnymi szefami Eulex Kosowo.
- 113 Po trzecie, wskazuje on, że strony nigdy nie zamierzały poddać prawu irlandzkiemu ich stosunku umownego, co miała potwierdzić sama Eulex Kosowo. Eulex Kosowo miała powołać się w pierwszej instancji na zastosowanie „prawa sui generis”.
- 114 Co się tyczy w pierwszej kolejności ustalenia prawa właściwego dla dwóch ostatnich rozpatrywanych umów o pracę na czas określony, L. Jenkinson zarzuca Sądowi, po pierwsze, że w pkt 126 zaskarżonego wyroku nie wyciągnął konsekwencji z okoliczności, iż w umowach tych nie wymieniono warunków zatrudnienia oraz praw i obowiązków międzynarodowego personelu cywilnego – z naruszeniem wspólnego działania 2008/124 – i nie odesłano do komunikatu

C(2009) 9502, w którym nałożono obowiązek dostosowania wspomnianych umów do prawa krajowego właściwego dla umowy, a także oczywiście błędne stwierdzenie, że strony w pełni świadomie wyraziły zgodę. Liam Jenkinson podnosi, że Sąd nie wziął pod uwagę woli stron, aby w dwóch ostatnich umowach dotyczących działalności L. Jenkinsona w Eulex Kosowo usunąć odniesienie do komunikatu C(2009) 9502 – w celu zmiany prawa właściwego dla stosunku umownego.

- 115 Po drugie, L. Jenkinson jest zdania, że Sąd naruszył ciężący na nim obowiązek uzasadnienia, ponieważ nie uzasadnił wyłączenia prawa belgijskiego jako prawa właściwego dla umów na czas określony, na podstawie art. 8 ust. 3 i 4 rozporządzenia Rzym I.
- 116 Po trzecie, twierdzi on przede wszystkim, że zawarty w pkt 130 i nast. zaskarżonego wyroku wniosek Sądu, dotyczący istnienia ściślejszego związku z prawem irlandzkim, jest błędny, ponieważ Sąd w swojej ocenie uwzględnił przede wszystkim status pracodawcy Eulex Kosowo – bez uwzględnienia ewentualnego statusu współpracodawcy instytucji Unii.
- 117 Następnie Sąd wziął pod uwagę jedynie związki rozpatrywanych umów o pracę na czas określony z Irlandią, nie analizując ani wszystkich istotnych okoliczności danego przypadku w celu ustalenia ściślejszych związków z innym państwem członkowskim, ani ram prawnych dotyczących zatrudniania międzynarodowego personelu cywilnego misji. Nie wziął on również pod uwagę państwa, z którego pochodziły wszystkie instrukcje kierowane do szefów misji i samych misji, a także okoliczności, że Eulex Kosowo miała oddział w pomieszczeniach ESDZ znajdujących się w mieście Brukseli. Sąd nie wziął również pod uwagę okoliczności, że Rada i Parlament, które mają siedzibę w mieście Brukseli, są co do zasady właściwe do ustalenia ram prawnych zatrudniania międzynarodowego personelu cywilnego misji, a także okoliczności, że Komisja, która również ma siedzibę w Brukseli, wydaje instrukcje na podstawie komunikatu C(2009) 9502.
- 118 Wreszcie, zdaniem Sądu powody uzasadniające zastosowanie prawa irlandzkiego na podstawie art. 8 ust. 3 i 4 rozporządzenia Rzym I są oczywiście błędne. Po pierwsze, Sąd pomylił pojęcia ciągłości zatrudnienia i ciągłości prawa właściwego. Po drugie, postanowienia umów o pracę na czas określony dotyczące prawa właściwego dla systemu zabezpieczenia społecznego i emerytalnego są sprzeczne z zasadami prawa Unii i dyrektywami w dziedzinie podatków lub ubezpieczeń społecznych. Krajowy system podatkowy może bowiem zostać nałożony na pracownika jedynie wtedy, gdy fizycznie i faktycznie przebywa on na terytorium danego państwa członkowskiego przez okres dłuższy niż 183 dni w roku. Ponadto pracodawca nie może obciążać pracownika tworzeniem i ustanawianiem systemu zabezpieczenia społecznego i emerytalnego.
- 119 W drugiej kolejności, co się tyczy ustalenia prawa właściwego dla dziewięciu pierwszych umów o pracę na czas określony zawartych między L. Jenkinsonem a kolejnymi szefami misji Eulex Kosowo, o których mowa w pkt 13 niniejszego wyroku, wnoszący odwołanie kwestionuje przede wszystkim pkt 113 zaskarżonego wyroku, w którym Sąd stwierdził, że na komunikat C(2009) 9502 można było powołać się wobec L. Jenkinsona jedynie na tej podstawie, że wiedział on o nim przed podpisaniem pierwszej umowy zawartej z szefem Eulex Kosowo. Włączenie tego komunikatu do postanowień umownych na mocy wspólnej woli stron, i to pomimo jego uchylenia, świadczy o tym, że – w braku wyraźnego włączenia treści uchylonego komunikatu do umów o pracę na czas określony – mechanizm ustalania prawa właściwego dla umowy na czas określony nie może opierać się na tym komunikacie. W ten sposób Sąd miał naruszyć orzecznictwo dotyczące możliwości powołania się na postanowienia umowne wobec słabszych

stron umowy, jak również prawo Unii dotyczące ważności ogólnych warunków sporządzonych jednostronnie przez przedsiębiorstwo. Liam Jenkinson powołuje się w tym względzie na wyrok z dnia 14 września 2017 r., Nogueira i in. (C-168/16 i C-169/16, EU:C:2017:688).

- 120 Następnie konkretna analiza wspomnianego komunikatu została przeprowadzona w pkt 116–119 zaskarżonego wyroku bez uwzględnienia istnienia ewentualnej wady oświadczenia woli, podczas gdy istnienie takiej wady należało oceniać zgodnie z prawem właściwym dla umowy, jak przewidziano to w art. 10, 11 i 12 rozporządzenia Rzym I.
- 121 Wreszcie L. Jenkinson kwestionuje pkt 119 zaskarżonego wyroku, podnosząc, że strony nigdy nie miały zamiaru stosować prawa irlandzkiego do całego stosunku umownego. Rezydencja podatkowa przed jego pierwotnym zatrudnieniem lub obywatelstwo miały znaczenie jedynie przy ustalaniu indywidualnych praw wynikających ze zwrotu kosztów podróży.
- 122 W trzeciej kolejności, powołując się na pominięcie rozstrzygnięcia, L. Jenkinson podnosi, że nie mógł odstąpić, w drodze zobowiązania umownego, od przestrzegania korzystniejszych przepisów lub przepisów porządku publicznego przewidzianych w prawie, które miałyby zastosowanie w przypadku braku wyboru prawa, zgodnie z art. 8 ust. 1 rozporządzenia Rzym I. Wskazuje on w tym względzie, że – w braku ram analogicznych do WZIP – prawem tym byłoby prawo belgijskie. Prawo to powinno być uwzględnione w celu weryfikacji, czy strony nie zrezygnowały z przestrzegania przepisów korzystniejszych i przepisów porządku publicznego. Podobnie Sąd powinien był zastosować przepisy prawa państwa siedziby organu orzekającego w sprawie (*lex fori*), w tym zasady określone jako „przepisy wymuszające swoje zastosowanie” w rozumieniu art. 9 tego rozporządzenia. Wykluczając stosowanie zasad prawa Unii, w szczególności zasad przewidywalności i pewności prawa, Sąd naruszył zakres wspomnianego rozporządzenia.

– *Ocena Trybunału*

- 123 Co się tyczy argumentów przedstawionych na wstępie przez L. Jenkinsona, należy zauważyć, że w pkt 106 zaskarżonego wyroku Sąd ograniczył się do przedstawienia norm prawa prywatnego międzynarodowego, które uznał za istotne dla określenia prawa właściwego w niniejszej sprawie. Wśród tych przepisów wymienił on zasadę przewidzianą w art. 8 ust. 3 rozporządzenia Rzym I, zgodnie z którą w szczególności umowa podlega prawu państwa, w którym znajduje się przedsiębiorstwo, w którym pracownik został zatrudniony. W tych okolicznościach nie można skutecznie zarzucać Sądowi, że nie uwzględnił w tym punkcie okoliczności faktycznej związanej z istnieniem oddziału Eulex Kosowo w mieście Brukseli.
- 124 Ponadto należy wskazać, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału z art. 256 ust. 1 TFUE i art. 58 akapit pierwszy statutu Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej wynika, że odwołanie ogranicza się do kwestii prawnych i że jedynie Sąd jest zatem właściwy do ustalenia okoliczności faktycznych i oceny tych z nich, które uzna za istotne, jak również do oceny dowodów. Ocena okoliczności faktycznych i dowodów nie stanowi – z zastrzeżeniem przypadków ich przeinaczenia – kwestii prawnej, podlegającej jako taka kontroli Trybunału w postępowaniu odwoławczym. Takie przeinaczenie musi w oczywisty sposób wynikać z dokumentów zawartych w aktach sprawy bez konieczności dokonywania nowej oceny faktów i dowodów (wyrok z dnia 10 lipca 2019 r., VG/Komisja, C-19/18 P, EU:C:2019:578, pkt 47).
- 125 Tymczasem, podnosząc w odwołaniu, że strony postępowania nigdy nie zamierzały poddać stosunku umownego prawu irlandzkiemu, L. Jenkinson zwraca się do Trybunału o dokonanie oceny okoliczności faktycznych, a mianowicie o orzeczenie w przedmiocie zamiaru stron

w odniesieniu do prawa właściwego w niniejszej sprawie, co – z zastrzeżeniem przypadku przeinaczenia – nie podlega jego właściwości w postępowaniu odwoławczym. Ponadto L. Jenkinson nie twierdzi, że dokonana przez Sąd ocena zamiaru stron opiera się na przeinaczeniu przedstawionych mu okoliczności faktycznych, które w oczywisty sposób wynika z akt sprawy. Argumentację tę należy, w konsekwencji, odrzucić jako niedopuszczalną.

- 126 Co się tyczy w pierwszej kolejności ustalenia prawa właściwego dla dwóch ostatnich umów o pracę na czas określony, należy, po pierwsze, zauważyć, że w szczególności z pkt 128 zaskarżonego wyroku wynika, iż Sąd uznał, że w braku wyboru między stronami prawa właściwego w niniejszej sprawie należy ustalić to prawo na podstawie kryteriów określonych w art. 8 ust. 2–4 rozporządzenia Rzym I.
- 127 Tymczasem w zakresie, w jakim L. Jenkinson utrzymuje, że w pkt 126 zaskarżonego wyroku Sąd powinien był wyciągnąć konsekwencje ze swojego stwierdzenia, zgodnie z którym te dwie ostatnie umowy o pracę na czas określony zawarte między nim a misją Eulex Kosowo nie zawierały wzmianki o wymogach przewidzianych we wspólnym działaniu 2008/124 i w komunikacie C(2009) 9502, a także wskazuje, że Sąd błędnie wypowiedział się w przedmiocie woli i zgody stron co do tych umów, wystarczy zauważyć, że argumentacja ta wynika z błędnego rozumienia zaskarżonego wyroku. Podobnie bowiem jak pkt 125 tego wyroku, wspomniany pkt 126 zawiera jedynie ustalenie faktyczne Sądu, które poprzedza ocenę dokonaną przez Sąd w pkt 127 wspomnianego wyroku. Sąd w żaden sposób nie wypowiedział się zatem w tym samym pkt 126 na temat konsekwencji, jakie należy wyciągnąć z jego ustaleń faktycznych.
- 128 Ponadto w pkt 127 zaskarżonego wyroku Sąd wziął pod uwagę okoliczność, że – w przeciwieństwie do wcześniejszych umów dotyczących działalności L. Jenkinsona w ramach Eulex Kosowo – dwie ostatnie umowy o pracę na czas określony zawarte przez te strony nie odnosiły się już do komunikatu C(2009) 9502. Sąd nie wywiódł jednak z tego braku wyraźnego odesłania do tego komunikatu, że strony wyłączyły stosowanie prawa krajowego, które zostałyby wyznaczone, gdyby odesłanie to zostało utrzymane, a mianowicie prawa irlandzkiego.
- 129 Należy zatem stwierdzić, że ocena Sądu przedstawiona w pkt 127 zaskarżonego wyroku dotyczy okoliczności faktycznych, których kontrola – z zastrzeżeniem przypadku przeinaczenia – nie należy do właściwości Trybunału w ramach rozpatrywania odwołania. W niniejszej sprawie nie podniesiono ani, tym bardziej, nie wykazano żadnego przeinaczenia. Argumentację L. Jenkinsona należy zatem uznać za niedopuszczalną na podstawie orzecznictwa przytoczonego w pkt 124 niniejszego wyroku.
- 130 Co się tyczy, po drugie, zarzutu szczegółowego dotyczącego naruszenia obowiązku uzasadnienia, należy przede wszystkim przypomnieć, że obowiązek uzasadnienia stanowi istotny wymóg formalny, który należy odróżnić od kwestii zasadności uzasadnienia, odnoszącej się do materialnej zgodności z prawem spornego aktu (wyrok z dnia 29 kwietnia 2021 r., Achemos Grupé i Achema/Komisja, C-847/19 P, EU:C:2021:343 pkt 62).
- 131 W związku z tym, zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, Sąd spełnia ten obowiązek, jeżeli uzasadnienie wyroku lub postanowienia przedstawia w sposób jasny i jednoznaczny rozumowanie Sądu, pozwalając zainteresowanym na poznanie powodów wydanego orzeczenia, a Trybunałowi na dokonanie jego kontroli sądowej. Spoczywający na Sądzie obowiązek uzasadnienia nie wymaga jednak, by Sąd przedstawił wywód, w którym wyczerpująco rozpatrzyłby każdy z argumentów wysuniętych przez strony postępowania z osobna, a tym samym to uzasadnienie może być dorozumiane, jeżeli tylko pozwala zainteresowanym zapoznać

się z powodami nieuwzględnienia ich argumentów przez Sąd i zapewnia Trybunałowi wystarczający materiał do sprawowania kontroli (wyrok z dnia 29 września 2022 r., HIM/Komisja, C-500/21 P, EU:C:2022:741, pkt 58 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 132 Tymczasem należy zauważyć, że w pkt 129 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, iż na podstawie art. 8 ust. 2 i 3 rozporządzenia Rzym I prawo kosowskie ma co do zasady zastosowanie do dwóch ostatnich umów o pracę na czas określony zawartych między L. Jenkinsonem a Eulex Kosowo. Wskazał on jednak, że prawo to samo wykluczało jego zastosowanie do stosunków pracy w misjach międzynarodowych, a w pkt 130 tego wyroku uznał, że w każdym razie te dwie ostatnie umowy o pracę na czas określony zawarte między L. Jenkinsonem a misją Eulex Kosowo mają ściślejszy związek z prawem irlandzkim, wyjaśniając powody tego stwierdzenia w pkt 131–138 wspomnianego wyroku.
- 133 Z tych punktów tego wyroku wynika, że Sąd, stwierdziwszy, iż prawo inne niż prawo belgijskie ma zastosowanie w niniejszej sprawie, wykluczył, jak wyjaśnił w pkt 139 tego wyroku, zastosowanie prawa belgijskiego w niniejszej sprawie. Wynika stąd, że zarzut szczegółowy dotyczący naruszenia obowiązku uzasadnienia należy oddalić jako bezzasadny.
- 134 Po trzecie, co się tyczy argumentacji L. Jenkinsona dotyczącej niezbadania przez Sąd ewentualnego statusu współpracodawcy instytucji Unii i nieuwzględnienia przez niego okoliczności wykazujących związek rozpatrywanych umów o pracę na czas określony z Belgią, o ile należy rozumieć tę argumentację jako dotyczącą stosowania przez Sąd art. 8 ust. 3 rozporządzenia Rzym I, należy zauważyć, że nawet przy założeniu, iż Sąd uznał te instytucje wraz z misją Eulex Kosowo za współpracodawców L. Jenkinsona, stwierdzenie to nie pozwala samo w sobie na podważenie wniosku Sądu, zgodnie z którym do celów stosowania tego przepisu należy wziąć pod uwagę oddział misji, który zdaniem Sądu znajdował się w Kosowie.
- 135 Z orzecznictwa Trybunału wynika bowiem, że użycie terminu „zatrudniono” w art. 8 ust. 3 tego rozporządzenia dotyczy jedynie zawarcia umowy o pracę, a nie warunków rzeczywistego zatrudnienia pracownika (zob. analogicznie wyrok z dnia 15 grudnia 2011 r., Voogsgeerd, C-384/10, EU:C:2011:842, pkt 46).
- 136 Ponadto Trybunał stwierdził, że ponieważ łącznik miejsca siedziby przedsiębiorstwa, w którym pracownik został zatrudniony, jest obcy w stosunku do warunków, w których jest świadczona praca, okoliczność, że siedziba tego przedsiębiorstwa znajduje się w takim czy innym miejscu, nie ma znaczenia dla ustalenia wspomnianego miejsca siedziby (zob. analogicznie wyrok z dnia 15 grudnia 2011 r., Voogsgeerd, C-384/10, EU:C:2011:842, pkt 48).
- 137 Wynika z tego, że miejsce, w którym znajduje się przedsiębiorstwo, które zatrudniło pracownika, niekoniecznie pokrywa się z miejscem siedziby pracodawcy pracownika.
- 138 Jest prawdą, że jedynie w sytuacji, gdy okoliczności dotyczące postępowania w sprawie zatrudnienia pozwoliłyby stwierdzić, że przedsiębiorstwo, które zawarło umowę o pracę, działało w rzeczywistości w imieniu i na rzecz innego przedsiębiorstwa, sąd, do którego zwrócono się o zastosowanie art. 8 ust. 3 rozporządzenia Rzym I, mógłby uznać, że łącznik zawarty w tym przepisie odsyła do prawa państwa, w którym znajduje się oddział tego ostatniego przedsiębiorstwa (zob. analogicznie wyrok z dnia 15 grudnia 2011 r., Voogsgeerd, C-384/10, EU:C:2011:842, pkt 49).

- 139 Jednakże L. Jenkinson nie powołuje się na obiektywne dowody pozwalające twierdzić, że do celów stosowania tego przepisu Sąd powinien był uwzględnić nie oddział położony w Kosowie, z którym L. Jenkinson zawarł dwie ostatnie rozpatrywane umowy o pracę na czas określony, lecz siedzibę instytucji Unii.
- 140 Z powyższego wynika, że argumentację L. Jenkinsona dotyczącą konieczności ustalenia przed zastosowaniem art. 8 ust. 3 rozporządzenia Rzym I, że instytucje te są współpracodawcami, należy uznać za bezzasadną.
- 141 To samo dotyczy innych okoliczności przedstawionych przez L. Jenkinsona w celu zakwestionowania zastosowania przez Sąd art. 8 ust. 3 tego rozporządzenia.
- 142 Co się tyczy przede wszystkim argumentu L. Jenkinsona, zgodnie z którym Sąd powinien był wziąć pod uwagę państwo, z którego pochodziły wszystkie instrukcje skierowane do szefów misji i samych misji do celów stosowania tego przepisu, należy stwierdzić, że okoliczność ta nie wiąże się z okolicznościami odnoszącymi się do zawarcia umowy o pracę, umożliwiając w ten sposób podważenie ustalenia miejsca zatrudnienia L. Jenkinsona przez Sąd.
- 143 Następnie sama okoliczność, że Eulex Kosowo miała oddział w pomieszczeniach ESDZ położonych w mieście Bruksela, nawet gdyby została wykazana, nie pozwala na wykazanie, że Sąd naruszył prawo, uznawszy, iż oddziałem mającym znaczenie dla celów stosowania art. 8 ust. 3 rozporządzenia Rzym I był oddział znajdujący się w Prisztinie (Kosowo). Wskazanie, zgodnie z którym oddział Eulex Kosowo znajdował się w pomieszczeniach ESDZ znajdujących się w Brukseli, nie wystarcza bowiem do wykazania, że Sąd błędnie ocenił oddział, który należało uznać za zatrudniającego L. Jenkinsona.
- 144 Podobnie, co się tyczy wreszcie argumentu dotyczącego nieuwzględnienia przez Sąd ram prawnych dotyczących zatrudnienia L. Jenkinsona i miejsca siedziby, w Brukseli, Rady i Parlamentu, należy zauważyć, że okoliczności te, które opierają się na niewykazanym założeniu, że instytucje te są jedynymi właściwymi do określenia ram prawnych zatrudnienia L. Jenkinsona, nie mogą wykazać, że miejsce siedziby tych instytucji było istotne dla ustalenia miejsca zatrudnienia L. Jenkinsona w rozumieniu art. 8 ust. 3 rozporządzenia Rzym I.
- 145 Co się tyczy, po drugie, zarzutów szczegółowych wnoszącego odwołanie dotyczących stosowania przez Sąd art. 8 ust. 4 rozporządzenia Rzym I, należy zauważyć, że z orzecznictwa Trybunału wynika, iż stosowanie tego przepisu oznacza, że sąd powinien dokonać całościowej oceny wszystkich okoliczności charakteryzujących stosunek pracy i ocenić, który lub które z tych okoliczności są według niego najważniejsze (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 września 2013 r., Schlecker, C-64/12, EU:C:2013:551, pkt 40).
- 146 Trybunał orzekł już, że pośród ważnych okoliczności wskazujących na powiązanie należy wziąć pod uwagę w szczególności państwo, w którym pracownik najemny płaci podatek dochodowy, oraz państwo, w którym ów podatnik należy do systemu zabezpieczenia społecznego oraz do rozmaitych systemów emerytalnych, ubezpieczenia zdrowotnego i na wypadek inwalidztwa. Ponadto sąd musi również uwzględnić całokształt okoliczności danej sprawy, takich jak między innymi elementy związane z określeniem wynagrodzenia lub innych warunków pracy (zob. analogicznie wyrok z dnia 12 września 2013 r., Schlecker, C-64/12, EU:C:2013:551, pkt 41).

- 147 Co się tyczy przede wszystkim argumentu L. Jenkinsona, zgodnie z którym Sąd pomylił pojęcia ciągłości zatrudnienia i ciągłości prawa właściwego, z jednej strony z pkt 131 i 136 zaskarżonego wyroku wynika, że należało wziąć pod uwagę istnienie ciągłego stosunku pracy nawiązanego od chwili zawarcia pierwszej z jedenastu umów o pracę na czas określony, o których mowa w pkt 13 niniejszego wyroku, w celu ustalenia prawa właściwego dla dwóch ostatnich rozpatrywanych umów o pracę na czas określony, a z drugiej strony z pkt 137 tego wyroku wynika, że do tych dwóch ostatnich umów o pracę na czas określony powinno mieć zastosowanie to samo prawo co prawo mające zastosowanie do dziewięciu wcześniejszych rozpatrywanych umów o pracę na czas określony.
- 148 Tymczasem za pomocą tego argumentu L. Jenkinsona nie można wykazać, że uwzględnienie prawa właściwego dla umów poprzedzających umowy zbadane przez Sąd może stanowić błędną analizę okoliczności charakteryzujących stosunek pracy nawiązany na podstawie tych ostatnich umów, a tym samym błędne zastosowanie art. 8 ust. 4 rozporządzenia Rzym I. Należy bowiem zauważyć, że można przyjąć istnienie więzi między umowami, które Sąd wskazał w pkt 131–137 zaskarżonego wyroku, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 145 niniejszego wyroku, jako stanowiące istotną okoliczność, którą można uwzględnić w celu określenia „innego państwa” w rozumieniu tego przepisu. Wspomniany argument należy zatem uznać za bezzasadny.
- 149 Ponadto, co się tyczy argumentacji L. Jenkinsona, zgodnie z którą Sąd nie powinien był uwzględnić kryterium wymienionego w dwóch ostatnich umowach o pracę na czas określony zawartych między nim a misją Eulex Kosowo w celu ustalenia prawa właściwego dla systemów zabezpieczenia społecznego i emerytalnego oraz dla systemu podatkowego, ponieważ kryterium to jest sprzeczne z zasadami prawa Unii i dyrektywami w dziedzinie podatków lub ubezpieczeń społecznych, należy stwierdzić, że w pkt 138 zaskarżonego wyroku Sąd nie zbadał, czy prawo irlandzkie jest prawem ważnie regulującym te systemy, lecz wskazał jedynie, że obie te ostatnie umowy o pracę na czas określony odsyłały, w celu określenia prawa regulującego wspomniane systemy, do prawa „państwa stałej rezydencji (podatkowej)” przed objęciem stanowiska przez L. Jenkinsona w Eulex Kosowo.
- 150 Tymczasem w świetle orzecznictwa przypomnianego w pkt 146 niniejszego wyroku argumenty L. Jenkinsona nie mogą być uwzględnione, ponieważ zgodnie z tym orzecznictwem Sąd jest uprawniony do uwzględnienia okoliczności badanej w pkt 131–137 zaskarżonego wyroku – niezależnie od możliwości zastosowania tego prawa do tych samych systemów.
- 151 Z powyższego wynika, że L. Jenkinson nie może utrzymywać, iż Sąd – z naruszeniem art. 8 ust. 4 rozporządzenia Rzym I – uwzględnił okoliczności wymienione w pkt 131–138 zaskarżonego wyroku.
- 152 Ponadto pozostałe okoliczności przedstawione przez L. Jenkinsona na poparcie zarzutu szczegółowego, że Sąd dokonał częściowej oceny okoliczności charakteryzujących jego stosunek pracy w Eulex Kosowo, należy oddalić jako bezzasadne, ponieważ za ich pomocą L. Jenkinson nie zdołał wykazać, że ocena ta jest błędna.
- 153 O ile bowiem okoliczności te – związane, po pierwsze, z podnoszonym statusem współpracodawcy instytucji Unii mających siedzibę w Brukseli, po drugie, z ramami prawnymi dotyczącymi zatrudniania międzynarodowego personelu cywilnego misji międzynarodowych Unii, po trzecie, z miejscem, z którego pochodziły wszystkie instrukcje skierowane do szefa Eulex Kosowo, i, po czwarte, z tą misją, a także z istnieniem oddziału Eulex Kosowo w pomieszczeniach ESDZ znajdujących się w Brukseli – przyczyniają się do wyznaczenia innego państwa niż Irlandia

w świetle art. 8 ust. 4 rozporządzenia Rzym I, o tyle L. Jenkinson nie zdołał jednak wykazać, że wspomniane okoliczności były na tyle istotne, w odniesieniu do dwóch ostatnich umów o pracę na czas określony zawartych między nim a Eulex Kosowo, że dowodzą one, iż Sąd dokonał błędnej oceny istnienia związków między tymi umowami o pracę na czas określony a Irlandią, opierając się na okolicznościach wymienionych w pkt 131–138 zaskarżonego wyroku.

- 154 Podnoszone ramy prawne dotyczące zatrudniania międzynarodowego personelu cywilnego misji międzynarodowych Unii określone przez instytucje Unii mające siedzibę w Brukseli, w miejscu, z którego pochodziły wszystkie instrukcje kierowane do szefa Eulex Kosowo i tej misji, a także istnienie oddziału Eulex Kosowo w pomieszczeniach ESDZ znajdujących się w Brukseli stanowią oczywiście okoliczności sprawy, które należy uwzględnić w ramach całościowej oceny, o której mowa w pkt 145 niniejszego wyroku. Jednakże, w odróżnieniu od okoliczności analizowanych przez Sąd, okoliczności te dotyczą bardziej ogólnego kontekstu, w jaki wpisują się dwie ostatnie umowy o pracę na czas określony zawarte pomiędzy misją Eulex Kosowo a L. Jenkinsonem, niż cech bardziej bezpośrednio związanych z tymi umowami o pracę na czas określony. W konsekwencji argument oparty na wspomnianych okolicznościach nie pozwala na wykazanie, że Sąd dokonał błędnej oceny ściślejszych związków, o których mowa w art. 8 ust. 4 rozporządzenia Rzym I.
- 155 Podobnie, co się tyczy argumentu dotyczącego konieczności zbadania, czy instytucje Unii mogły zostać uznane, wraz z misją Eulex Kosowo, za współpracodawców L. Jenkina, należy stwierdzić, że nawet przy założeniu, iż argument ten jest zasadny, nie mógłby on wykazać, że siedziba tych instytucji w Brukseli stanowi okoliczność decydującą dla określenia państwa, które utrzymuje ściślejsze związki z tymi dwiema umowami o pracę na czas określony w rozumieniu art. 8 ust. 4 tego rozporządzenia.
- 156 Z powyższego wynika, że L. Jenkinson nie wykazał, by Sąd naruszył prawo, stosując art. 8 rozporządzenia Rzym I w celu ustalenia prawa właściwego dla dwóch ostatnich umów o pracę na czas określony zawartych między L. Jenkinsonem a Eulex Kosowo.
- 157 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o ustalenie prawa właściwego dla dziewięciu pierwszych umów o pracę na czas określony zawartych między L. Jenkinsonem a szefem Eulex Kosowo, o których mowa w pkt 13 niniejszego wyroku, należy stwierdzić, że argumenty oparte na podnoszonym nieuwzględnieniu orzecznictwa dotyczącego możliwości powołania się na postanowienia umowne wobec słabszych stron umowy i prawa Unii dotyczącego ważności ogólnych warunków ustanowionych jednostronnie przez przedsiębiorstwo, a także argumenty związane z art. 10, 11 i 12 rozporządzenia Rzym I nie spełniają wymogów przypomnianych w pkt 60 i 61 niniejszego wyroku, ponieważ L. Jenkinson nie przedstawia w sposób wystarczająco precyzyjny okoliczności prawnych na poparcie tych argumentów, a zatem należy je uznać za niedopuszczalne.
- 158 Utrzymując ponadto, że Sąd dokonał błędnej wykładni zamiaru stron w związku z ich państwem pochodzenia, należy stwierdzić, że L. Jenkinson wnosi do Trybunału o dokonanie oceny okoliczności faktycznych, która, zgodnie z orzecznictwem przytoczonym w pkt 124 niniejszego wyroku, nie podlega, z wyjątkiem przypadków przeinaczenia, jego właściwości w postępowaniu odwoławczym.
- 159 W trzeciej kolejności należy wskazać, że stosowanie art. 8 rozporządzenia Rzym I wymaga przede wszystkim zidentyfikowania przez sąd rozpatrujący spór prawa, które miałyby zastosowanie w przypadku braku wyboru prawa, i ustalenia, zgodnie z tym prawem, przepisów, których nie można wyłączyć w drodze umowy, a następnie – porównania przez ten sąd poziomu ochrony

zapewnionego pracownikowi przez te przepisy z poziomem ochrony przewidzianym w prawie wybranym przez strony. Jeżeli te ostatnie przepisy zapewniają wyższy poziom ochrony, to należy zastosować właśnie te przepisy (wyrok z dnia 15 lipca 2021 r., SC Gruber Logistics, C-152/20 i C-218/20, EU:C:2021:600, pkt 27).

- 160 Jednakże w niniejszym przypadku L. Jenkinson odnosi się w sposób ogólny do prawa belgijskiego, lecz nie wskazuje żadnej konkretnej normy, którą Sąd powinien był wziąć pod uwagę w ramach stosowania wspomnianego artykułu, w związku z czym nie wykazał on, że Sąd naruszył prawo, nie przyznając mu możliwości zastosowania tej rzekomo korzystniejszej normy.
- 161 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że Sąd nie naruszył prawa, nie przeprowadzając kontroli ani nie stosując korzystniejszej normy na mocy prawa, które miałyby zastosowanie w niniejszej sprawie w braku wyboru. To samo dotyczy argumentacji dotyczącej stosowania prawa Unii na podstawie art. 9 rozporządzenia Rzym I.
- 162 Z powyższego wynika, że Sąd nie naruszył prawa przy określaniu prawa właściwego dla pierwszych dziewięciu umów o pracę na czas określony wymienionych w pkt 13 niniejszego wyroku i dwóch ostatnich umów o pracę na czas określony, wobec czego argumenty streszczone w pkt 112 niniejszego wyroku, dotyczące kolejności wybranej przez Sąd w ramach badania tych umów o pracę na czas określony w celu ustalenia prawa właściwego dla rozpatrywanego stosunku umownego, nie mogą w żadnym razie zostać uwzględnione.
- 163 W świetle powyższych rozważań część trzecią zarzutu trzeciego należy w części odrzucić jako niedopuszczalną, a w części oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie zarzutów szczegółowych drugiego i trzeciego zawartych w części czwartej zarzutu trzeciego

– Argumentacja stron

- 164 W drugim zarzucie szczegółowym części czwartej zarzutu trzeciego L. Jenkinson zarzuca Sądowi przeinaczenie prawa irlandzkiego w ramach wykładni i stosowania art. 9 Protection of Employees (Fixed – Term Work) Act 2003 [ustawy z 2003 r. o ochronie pracowników (praca na czas określony), zwanej dalej „ustawą z 2003 r.”].
- 165 Podnosi on na wstępie, że Sąd naruszył prawo w pkt 151 tego wyroku, nie uznając, że jedynie Rada ma właściwość do określenia warunków zatrudniania personelu misji. Punkt ten jest również sprzeczny z komunikatem C(2009) 9502, w którym narzucono szczególne rodzaje umów dla każdej funkcji. Podnosi on również, że art. 9 ustawy z 2003 r. odnosi się do pojęcia „pracodawców powiązanych”.
- 166 Co się tyczy w pierwszej kolejności analizy podniesionego przez misję Eulex Kosowo celu uzasadniającego zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony, L. Jenkinson uważa, że w pkt 152, 154 i 155 zaskarżonego wyroku Sąd powinien był zastosować nie orzecznictwo Trybunału, lecz orzecznictwo sądów irlandzkich. Sąd ograniczył zatem, niezgodnie z prawem, ochronę przyznaną pracownikom w prawie irlandzkim. W szczególności zdaniem L. Jenkinsona w pkt 157–175 tego wyroku Sąd błędnie i bez uzasadnienia ograniczył analizę obiektywnych powodów uzasadniających zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony do analizy tymczasowego wymiaru Eulex Kosowo, podczas gdy sądy irlandzkie, w celu uzasadnienia

zawierania kolejnych umów o pracę na czas określony, odnoszą się do różnych obiektywnych powodów, a mianowicie istotnej restrukturyzacji, której musi stawić czoła pracodawca, potrzeby uzyskania tymczasowej ekspertyzy w danej dziedzinie, konieczności zatrudnienia pracowników w celu realizacji jasno określonego i tymczasowego projektu krótkoterminowego, a także braku personelu wynikającego, na przykład, ze zwolnienia chorobowego pracownika. Analiza Sądu jest zatem oczywiście sprzeczna z orzecznictwem sądów irlandzkich, na które powołuje się przed nim L. Jenkinson.

- 167 W szczególności co się tyczy, po pierwsze, uwzględnienia przez Sąd czasu trwania mandatów w Eulex Kosowo, L. Jenkinson podnosi, że Sąd powinien był uwzględnić charakter pracy, jaką wykonywał on w Eulex Kosowo, która zaspokajała stałe i trwałe potrzeby pracodawcy, zamiast odnieść się w pkt 157–160 zaskarżonego wyroku do działalności Eulex Kosowo lub uwzględnić w pkt 177–180 tego wyroku aspekty pozbawione znaczenia, takie jak pierwszeństwo zatrudnienia personelu oddelegowanego. Postępując w ten sposób, Sąd przeinaczył pojęcie „stałych i trwałych potrzeb pracodawcy”. Liam Jenkinson powołuje się w tym względzie na wyciąg z decyzji „adjudication officer” (urzędnika orzekającego).
- 168 Co się tyczy, po drugie, oceny Sądu zawartej w pkt 161 i 162 zaskarżonego wyroku, dotyczącej okresów objętych finansowymi kwotami odniesienia, które wskazano w kolejnych wersjach art. 16 wspólnego działania 2008/124, L. Jenkinson jest zdania, że uwzględnienie ograniczonego w czasie charakteru tych okresów – w celu stwierdzenia, że zawarcie kolejnych umów o pracę na czas określony było uzasadnione – jest sprzeczne z orzecznictwem sądów irlandzkich. W szczególności L. Jenkinson powołuje się na fragmenty orzeczeń tych sądów, które wykazują w sposób oczywisty, że obowiązek dysponowania budżetem w celu zapłaty pracownikowi w ramach określonej działalności nie wystarcza, aby uzasadnić zawarcie umowy na czas określony. Ponadto, gdyby instytucje Unii zostały uznane, wraz z Eulex Kosowo, za współpracodawców L. Jenkinsona, argumenty dotyczące finansowania Eulex Kosowo nie mogłyby być uwzględnione przez Sąd.
- 169 Po trzecie, L. Jenkinson twierdzi, że ocena Sądu przedstawiona w pkt 163–169 zaskarżonego wyroku, zgodnie z którą właściwość i zakres działania Eulex Kosowo były dostosowywane w zależności od rozwoju sytuacji w terenie i stosunków między Unią a organami Kosowa, nie uwzględnia standardowych procedur operacyjnych (PON), które przewidywałyby zasady przenoszenia personelu albo w ramach misji Eulex Kosowo, albo w ramach innej misji międzynarodowej Unii.
- 170 Po czwarte, L. Jenkinson podnosi, że kryterium dotyczące czasu trwania mandatów kolejnych szefów misji Eulex Kosowo, o którym mowa w pkt 170–175 zaskarżonego wyroku, należy odrzucić, ponieważ pozwala ono pracodawcy zawierać jedynie umowy na czas określony. Sąd nie wykazał w tym względzie, że można było zastosować takie kryterium w tym kontekście. W ten sposób pozbawił on pracownika możliwości faktycznej kontroli zgodności z prawem takiego wykorzystania, w szczególności w świetle art. 9 ustawy z 2003 r. Ponadto pkt 175 tego wyroku stoi w oczywistej sprzeczności ze stwierdzeniem braku osobowości prawnej Eulex Kosowo i braku uprawnień szefów tej misji.
- 171 Co się tyczy, po piąte, stwierdzeń Sądu dotyczących ostatniej umowy o pracę na czas określony, Sąd nie powinien był w pkt 185 i 187 zaskarżonego wyroku ważnie stwierdzić, że względy uzasadniające tę ocenę były takie same jak w przypadku wcześniejszych umów o pracę na czas

określony, podczas gdy Eulex Kosowo wskazała, iż celem tej ostatniej umowy o pracę na czas określony była koordynacja rozwiązania umów o pracę na czas określony zawartych z kilkoma pracownikami Eulex Kosowo.

- 172 W drugiej kolejności Sąd nie przeprowadził analizy adekwatności, w świetle prawa irlandzkiego, stosowania kolejnych umów o pracę na czas określony. Sąd uzasadnił zatem zgodność z prawem następstwa kolejnych umów o pracę na czas określony ułatwieniem zerwania tego rodzaju umów bez skutków finansowych, podczas gdy żadna z pozwanych w pierwszej instancji nie udowodniła istnienia takich skutków w przypadku zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony. Ponadto Sąd błędnie odrzucił w pkt 181 i 184 zaskarżonego wyroku propozycję innego środka przedstawioną przez L. Jenkinsona, bez przeprowadzenia analizy, czy istniała możliwość w mniejszym stopniu naruszająca stabilność i prawa pracownika w rozumieniu orzecznictwa sądów irlandzkich. W ten sposób Sąd odwrócił ciężar dowodu spoczywający na pracodawcy.
- 173 W pkt 187 zaskarżonego wyroku Sąd miał orzec, że odniesienie się do ostatniej umowy na czas określony było konieczne i właściwe, i to przeinaczając prawo irlandzkie, ponieważ nie dokonał on ustaleń na podstawie konkretnej analizy rozpatrywanej sytuacji i na podstawie innych, mniej niekorzystnych i mniej niepewnych środków zaspokajających interesy obydwu stron.
- 174 Pomocniczo L. Jenkinson podnosi naruszenie zasady niedyskryminacji i zasady stosowania jednego prawa. Powołuje się on na konieczność zbadania stałego i trwałego charakteru potrzeb pracodawcy w świetle prawa irlandzkiego, które odnosi się do wyroku z dnia 4 lipca 2006 r., Adeneler i in. (C-212/04, EU:C:2006:443, pkt 58–75). Badanie tego charakteru powinno opierać się na badaniu przyjętym przez prawodawcę Unii w ramach przyjmowania WZIP na podstawie art. 336 TFUE. W konsekwencji L. Jenkinson kwestionuje zaskarżony wyrok w zakresie, w jakim dokonano w nim znacznie szerszej wykładni porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony zawartego w dniu 18 marca 1999 r., które stanowi załącznik do dyrektywy 1999/70, niż wykładnia przyjęta przez instytucje Unii w ramach WZIP, ograniczając liczbę odnowień umów o pracę na czas określony do dwóch. Na poparcie tej argumentacji L. Jenkinson powołuje się również na wyroki: z dnia 11 lipca 1985 r., Maag/Komisja (43/84, EU:C:1985:328); a także z dnia 15 kwietnia 2008 r., Impact (C-268/06, EU:C:2008:223).
- 175 W trzecim zarzucie szczegółowym części czwartej zarzutu trzeciego L. Jenkinson twierdzi, że Sąd nie wziął pod uwagę braku osobowości prawnej Eulex Kosowo, a także przedstawionych przez niego uwag dotyczących delegacji uprawnień, w tym w kwestiach budżetowych.
- 176 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie zarzutów szczegółowych drugiego i trzeciego zawartych w części czwartej zarzutu trzeciego.

– Ocena Trybunału

- 177 Na wstępie należy zauważyć, że argumenty podniesione przez L. Jenkinsona przeciwko pkt 151 zaskarżonego wyroku pokrywają się z argumentami przedstawionymi w ramach zarzutu pierwszego niniejszego odwołania, który został oddalony w pkt 45–55 niniejszego wyroku, ponieważ poprzez te argumenty L. Jenkinson zmierza w rzeczywistości do zakwestionowania zgodności z prawem art. 9 ust. 3 i art. 10 ust. 3 wspólnego działania 2008/124 w zakresie, w jakim przepisy te przewidują, że Eulex Kosowo może również zatrudniać, w zależności od potrzeb, międzynarodowy personel cywilny na podstawie umów, a warunki zatrudnienia oraz prawa i obowiązki tego personelu są określone w umowach zawieranych między szefem Eulex Kosowo lub samą Eulex Kosowo a członkami personelu.

- 178 Ponadto L. Jenkinson nie wykazał, że komunikat C(2009) 9502 miał zastosowanie do kolejnych szefów misji Eulex Kosowo i do tej misji w celu określenia rodzaju zaproponowanej mu umowy. Argumenty te są zatem bezzasadne.
- 179 Co się tyczy w pierwszej kolejności argumentu opartego na przeinaczeniu orzecznictwa sądów irlandzkich, dotyczącego powodów uzasadniających zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony, należy przypomnieć – jak wynika z pkt 107 niniejszego wyroku – co się tyczy dokonanej przez Sąd kontroli wykładni prawa krajowego, że Trybunał jest właściwy w ramach odwołania jedynie do weryfikacji, czy doszło do przeinaczenia tego prawa, które musi w oczywisty sposób wynikać z akt sprawy. Taka sytuacja nie ma zaś miejsca w niniejszym przypadku.
- 180 W tym względzie należy stwierdzić, że w pkt 156–187 zaskarżonego wyroku Sąd wziął pod uwagę szereg czynników, aby uznać w drodze całościowej oceny, że L. Jenkinson wykonywał – w ramach prawnych i w szczególnym kontekście zawodowym charakteryzującym się ich tymczasowym wymiarem – zadania powierzone mu w misji Eulex Kosowo, która miała, zresztą, zakończyć działalność w określonym terminie.
- 181 W tym kontekście należy na wstępie zauważyć, że w zakresie, w jakim argument L. Jenkinsona należy rozumieć jako wskazujący na błąd popełniony przez Sąd w pkt 153 zaskarżonego wyroku, oparty na pominięciu analizy, czy w niniejszej sprawie można było uznać, że L. Jenkinson zawarł umowy o pracę na czas określony z „pracodawcami powiązanymi”, należy zauważyć, że nie przedstawił on żadnej okoliczności pozwalającej uznać, iż brak analizy tej ewentualności naruszał treść i zakres prawa irlandzkiego, w związku z czym argument ten należy uznać za bezzasadny.
- 182 Jeśli chodzi o uwzględnienie przez Sąd tymczasowego wymiaru Eulex Kosowo w celu stwierdzenia, że zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony było uzasadnione obiektywnymi powodami, z fragmentów wyroków, na które powołuje się L. Jenkinson, w tym z fragmentów odnoszących się do istnienia obiektywnych powodów mogących uzasadnić w prawie irlandzkim następstwo umów o pracę na czas określony, nie wynika, że Sąd nie mógł wziąć pod uwagę takiego wymiaru w celu uzasadnienia zawarcia kolejnych umów o pracę na czas określony.
- 183 W szczególności należy zauważyć, po pierwsze, że fragment decyzji urzędnika orzekającego, na który powołuje się L. Jenkinson w celu udowodnienia, iż Sąd przeinaczył orzecznictwo sądów irlandzkich, wskazuje, że względy związane z istnieniem konkretnego projektu – ograniczonego w czasie i podlegającego raczej konkretnemu finansowaniu niż ogólnemu finansowaniu stałej jednostki – stanowią obiektywne powody zawarcia kolejnych umów o pracę na czas określony.
- 184 W niniejszej sprawie w pkt 157–160 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że misja Eulex Kosowo została ustanowiona na czas określony, który został przedłużony. Tak więc z przytoczonego przez L. Jenkinsona fragmentu wspomnianej decyzji nie wynika, by Sąd w pkt 157–160 zaskarżonego wyroku zrozumiał w sposób oczywiście błędny prawo irlandzkie i, tym samym, przeinaczył treść lub zakres tego prawa.
- 185 Po drugie, należy uznać, że w świetle tego, co stwierdzono w pkt 180 niniejszego wyroku, to samo dotyczy argumentów odnoszących się do pkt 161 i 162 zaskarżonego wyroku, o których mowa w pkt 168 niniejszego wyroku.

- 186 Fragmenty wyroków przywołanych przez L. Jenkinsona wskazują bowiem, że konieczność dysponowania budżetem na wynagrodzenie pracownika w ramach określonej działalności nie wystarcza, aby uzasadnić zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony. Jednakże fragmenty te nie pozwalają uznać, że uwzględnienie określonego i ograniczonego w czasie finansowania misji Eulex Kosowo jest elementem niemającym znaczenia w ramach całościowej analizy okoliczności, które skłoniły pracodawcę do zaproponowania pracownikowi zawarcia kolejnych umów o pracę na czas określony.
- 187 Z powyższego wynika, że L. Jenkinson nie wykazał, że Sąd, uwzględniając w ramach całościowej oceny przypomnianej w pkt 180 niniejszego wyroku ograniczony w czasie charakter budżetu przyznanego Eulex Kosowo, w sposób oczywisty naruszył treść lub zakres tych wyroków.
- 188 Po trzecie, L. Jenkinson nie przedstawił żadnego dowodu umożliwiającego wykazanie, że zgodnie z prawem irlandzkim ani rozwój właściwości misji Eulex Kosowo, ani zmiany zakresu jej działania nie mogą być uwzględnione. Argument podniesiony przez wnoszącego odwołanie w celu zakwestionowania tego uwzględnienia przez Sąd ma w rzeczywistości na celu dokonanie przez Trybunał ponownej oceny niektórych elementów akt sprawy, a mianowicie elementów dotyczących zasad wynikających z SPO. Tymczasem w ramach odwołania Trybunał nie jest właściwy w tym zakresie. Z powyższego wynika, że argument ten należy odrzucić jako niedopuszczalny.
- 189 Po czwarte, argument dotyczący tego, że ostatnia umowa o pracę na czas określony miała na celu koordynację terminu umów o pracę na czas określony zawartych z kilkoma pracownikami misji Eulex Kosowo, wynika z błędnego rozumienia zaskarżonego wyroku. W pkt 187 tego wyroku Sąd podkreślił bowiem, że termin ostatniej umowy o pracę na czas określony pokrywa się z datą likwidacji stanowiska zajmowanego dotychczas przez L. Jenkinsona, i to w ramach restrukturyzacji misji Eulex Kosowo podjętej przez Radę. Tym samym Sąd wziął pod uwagę specyfikę kontekstu, w jaki wpisywała się ta ostatnia umowa o pracę na czas określony, nie opierając się wyłącznie, jak błędnie twierdzi L. Jenkinson, na powodach, które doprowadziły do zawarcia umów o pracę na czas określony poprzedzających ostatnią umowę o pracę na czas określony. A zatem argument ten należy oddalić jako bezzasadny.
- 190 Co się tyczy, po piąte, uzasadnienia Sądu dotyczącego czasu trwania mandatów kolejnych szefów misji Eulex Kosowo, należy zauważyć, że w pkt 170–175 zaskarżonego wyroku Sąd uwzględnił, do celów analizy istnienia obiektywnych powodów uzasadniających zawarcie kolejnych umów o pracę na czas określony, okoliczność, że czas trwania mandatów kolejnych szefów misji Eulex Kosowo był ograniczony w czasie i ustalony „na zmienne i niekonsekwentne okresy”, i uznał, że okoliczność ta ilustruje tymczasowy wymiar misji Eulex Kosowo.
- 191 W tym względzie należy stwierdzić, że nawet przy założeniu, iż te części uzasadnienia zaskarżonego wyroku są błędne, taki błąd nie może prowadzić do uchylenia tego wyroku. Wspomniane uzasadnienie stanowi bowiem tylko jeden z elementów uwzględnionych przez Sąd w jego całościowej ocenie, przypomnianej w pkt 180 niniejszego wyroku, które skłoniły go do uznania, że zawarcie kolejnych umów o pracę na czas określony wpisywało się w kontekst charakteryzujący się tymczasowym wymiarem misji Eulex Kosowo.
- 192 W świetle zaś całościowej oceny opartej na analizie parametrów zbadanych w szczególności w pkt 156–169 zaskarżonego wyroku i w pkt 185–187 tego wyroku Sąd mógł zasadnie dojść do wniosku, że istniały obiektywne powody uzasadniające zawarcie badanych umów o pracę na czas

określony. W konsekwencji argumenty dotyczące tych punktów należy uznać za nieistotne dla sprawy. To samo dotyczy argumentów odnoszących się do pkt 177–180 zaskarżonego wyroku, przypomnianych w pkt 167 niniejszego wyroku.

- 193 W drugiej kolejności, z fragmentów wyroków przywołanych przez L. Jenkinsona na poparcie jego argumentu dotyczącego braku kontroli przez Sąd odpowiedniego charakteru planowanego środka w postaci zatrudnienia wynika, że aby wykazać istnienie obiektywnych powodów uzasadniających ten środek, strona pozwana musi wykazać istnienie zgodnego z prawem celu, do którego odnosi się wspomniany środek, oraz wykazać, że środek ten jest właściwy i konieczny do osiągnięcia tego celu. Z fragmentów tych wynika również, że aby ustalić, czy dany powód można uznać za obiektywny, sąd powinien zastanowić się, czy rozpatrywany środek stanowi traktowanie mniej niekorzystne dla pracownika, umożliwiając jednocześnie pracodawcy osiągnięcie wspomnianego celu.
- 194 W tym względzie w pkt 146 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że art. 7 ustawy z 2003 r. wymaga w istocie, dla uznania powołanego powodu za obiektywny, aby opierał się on na względach zewnętrznych wobec pracownika, a mniej korzystne traktowanie, z jakim wiąże się dla niego umowa o pracę na czas określony, powinno zmierzać do osiągnięcia zgodnego z prawem celu pracodawcy, i to w sposób właściwy i konieczny.
- 195 W dalszym toku rozumowania Sąd stwierdził w szczególności w pkt 181–184 tego wyroku, że sam charakter misji Eulex Kosowo nieuchronnie wpływa na warunki zatrudnienia jej personelu, jak również na perspektywy zatrudnienia tego personelu. W tym względzie wykluczył on możliwość przyjęcia propozycji przedstawionej przez L. Jenkinsona, zgodnie z którą umowa o pracę na czas nieokreślony, zawierająca klauzulę umożliwiającą rozwiązanie umowy w przypadku zakończenia mandatu misji Eulex Kosowo, mogła zostać zawarta, i uznał w istocie, że skorzystanie z dziesiątej umowy o pracę na czas określony stanowi konieczny i właściwy środek do zagwarantowania Eulex Kosowo zasobów niezbędnych do wykonywania jej mandatu, który charakteryzował się określonym i ograniczonym w czasie finansowaniem.
- 196 Ponadto w pkt 187 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał, że szczególny kontekst związany w szczególności z restrukturyzacją misji Eulex Kosowo pozwala uznać, iż zawarcie ostatniej umowy na czas określony było koniecznym i właściwym środkiem zaspokojenia potrzeb, dla których nawiązano stosunek umowny.
- 197 Tymczasem z powyższego wynika, że w okolicznościach niniejszej sprawy Sąd uznał, jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 154 opinii, że zatrudnienie L. Jenkinsona na podstawie kolejnych umów na czas określony było jedynym sposobem zaspokojenia potrzeb Eulex Kosowo, które były ograniczone w czasie i zależały od czynników niezwiązanych z tą misją.
- 198 W ten sposób nie jest oczywiste, że Sąd nie uwzględnił treści i zakresu obowiązku podnoszonego przez L. Jenkinsona, zgodnie z którym sąd powinien zbadać, czy kwestionowany środek stanowi najmniej niekorzystne dla pracownika traktowanie, umożliwiając jednocześnie pracodawcy osiągnięcie jego celu. Wynika z tego, że podnoszone przez L. Jenkinsona przeinaczenie prawa irlandzkiego nie zostało przez niego wykazane.
- 199 Należy dodać – co się tyczy podniesionego przez L. Jenkinsona argumentu, zgodnie z którym Sąd, powołując się wyłącznie na orzecznictwo Trybunału, nie uwzględnił orzecznictwa sądów irlandzkich – że, jak wynika z powyższych rozważań, Sąd nie przeinaczył tego orzecznictwa przy

stosowaniu prawa irlandzkiego w niniejszej sprawie. W związku z tym, ponieważ L. Jenkinson nie podniósł w odwołaniu żadnej innej szczególnej okoliczności, należy uznać, że wspomniany argument nie może być uwzględniony.

- 200 Co się tyczy zarzutu szczegółowego podniesionego przez L. Jenkinsona tytułem ewentualnym, dotyczącego naruszenia zasady niedyskryminacji i zasady jedności prawa, należy przede wszystkim zauważyć, że wykładnia klauzuli 5 pkt 1 lit. a) porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego w dniu 18 marca 1999 r., stanowiącego załącznik do dyrektywy 1999/70, przyjęta w wyroku z dnia 4 lipca 2006 r., *Adeneler i in.* (C-212/04, EU:C:2006:443), znajduje również odzwierciedlenie w wyroku z dnia 26 stycznia 2012 r., *Kücük* (C-586/10, EU:C:2012:39), do którego Sąd odniósł się w szczególności w pkt 154 zaskarżonego wyroku.
- 201 Ponadto odniesienia do wyroków z dnia 11 lipca 1985 r., *Maag/Komisja* (43/84, EU:C:1985:328), a także z dnia 15 kwietnia 2008 r., *Impact* (C-268/06, EU:C:2008:223), nie są w stanie wykazać, że Sąd w jakikolwiek sposób naruszył prawo. Znaczenie tych wyroków dla analizy zaskarżonego wyroku nie zostało bowiem wyjaśnione przez L. Jenkinsona w odwołaniu i nie wynika od razu z ich treści.
- 202 W zakresie, w jakim L. Jenkinson podnosi, że do Sądu należało odzwierciedlenie – w ramach jego wykładni potrzeb mogących odpowiadać wymogom określonym w klauzuli 5 pkt 1 lit. a) Porozumienia ramowego w sprawie pracy na czas określony, zawartego w dniu 18 marca 1999 r., które znajduje się w załączniku do dyrektywy 1999/70 – wykładni przyjętej przez prawodawcę Unii w ramach przyjmowania WZIP na podstawie art. 336 TFUE, należy zauważyć, że argumentacja ta nie odpowiada wymogom przypomnianym w pkt 60 i 61 niniejszego wyroku.
- 203 Wreszcie L. Jenkinson nie wskazuje dokładnie zasad ustanowionych przez prawodawcę Unii, które powinien był uwzględnić Sąd.
- 204 W szczególności, jeśli chodzi o powołanie się na limit dwóch przedłużeń umów o pracę na czas określony mających zastosowanie do pracowników Unii, L. Jenkinson nie wykazuje, że zasada ta ma zastosowanie w niniejszej sprawie.
- 205 Wynika z tego, że – wobec braku innego argumentu na poparcie zarzutu szczegółowego podniesionego przez L. Jenkinsona tytułem ewentualnym – ten zarzut szczegółowy należy w części uznać za niedopuszczalny, a w części za bezzasadny.
- 206 W trzeciej kolejności, ponieważ zarzut szczegółowy, o którym mowa w pkt 175 niniejszego wyroku, nie dotyczy żadnej konkretnej części zaskarżonego wyroku i nie przedstawia argumentacji prawnej pozwalającej Trybunałowi na przeprowadzenie kontroli, w szczególności ze względu na to, że nie wyjaśnia on konsekwencji, jakie wynikałyby z przyznania Eulex Kosowo osobowości prawnej, należy go uznać za niedopuszczalny w zakresie, w jakim nie spełnia wymogów przedstawionych w pkt 60 i 61 niniejszego wyroku.
- 207 Z wszystkich powyższych rozważań wynika, że zarzuty szczegółowe drugi i trzeci zawarte w części czwartej zarzutu trzeciego należy w części odrzucić jako niedopuszczalne, a w części oddalić jako bezzasadne.

W przedmiocie części piątej zarzutu trzeciego

– Argumentacja stron

- 208 W części piątej zarzutu trzeciego L. Jenkinson zarzuca Sądowi, że w pkt 197 zaskarżonego wyroku dokonał błędnej wykładni jego argumentów. Ponadto Sąd naruszył zakaz orzekania ultra petita, ponieważ wykluczył przyznanie L. Jenkinsonowi słusznego i sprawiedliwego odszkodowania z powodu naruszenia art. 8 ustawy z 2003 r.
- 209 Podczas gdy z pkt 197 wynika, że L. Jenkinson wyraźnie wskazał, iż jego żądanie naprawienia szkód wynikających z umowy, związane z niezgodnym z prawem rozwiązaniem jego stosunku umownego, opierało się na zmianie kwalifikacji tego stosunku na podstawie art. 9 ustawy z 2003 r., L. Jenkinson uważa, że wyraźnie wskazał w swoich uwagach złożonych w odpowiedzi na środek organizacji postępowania przed Sądem, że „[j]ednakże, jako taki, [art.] 8 [tej] ustawy [...] nie stanowi wyłącznej podstawy prawnej, na której opiera się odszkodowanie w związku z niezgodnym z prawem rozwiązaniem jego stosunku pracy, które opiera się głównie na nieprzestrzeganiu przepisów mających zastosowanie do warunków rozwiązania umowy o pracę, którą uważa za podlegającą przekształceniu w [umowę o pracę na czas nieokreślony], na podstawie [art.] 9 [wspomnianej ustawy]”.
- 210 Ponadto L. Jenkinson twierdzi, iż wskazał, komentując wyrok irlandzki, że sankcją za naruszenie art. 8 tej ustawy powinno być sprawiedliwe i słuszne odszkodowanie.
- 211 Liam Jenkinson zarzuca ponadto Sądowi, że nie wyciągnął konsekwencji odszkodowawczych wynikających z powołania się na ten artykuł, podczas gdy powinien był w szczególności, korzystając z przysługującego mu nieograniczonego prawa orzekania, postąpić w ten sposób, podobnie jak uczynił to sąd irlandzki. Nie wydając takiego orzeczenia, Sąd naruszył zasadę, zgodnie z którą dany sąd nie może orzekać ultra petita, i błędnie zastosował art. 76 i 84 regulaminu postępowania przed Sądem.
- 212 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie części piątej zarzutu trzeciego.

– Ocena Trybunału

- 213 Jeżeli do Sądu zwrócono się na podstawie art. 272 TFUE jako do sądu właściwego w sprawach dotyczących umowy, musi on orzekać wyłącznie na podstawie stanu prawnego i faktycznego ustalonego przez strony sporu (wyrok z dnia 17 września 2020 r., Alfamicro/Komisja, C-623/19 P, EU:C:2020:734, pkt 41).
- 214 W tym względzie należy wskazać, że ze skargi w pierwszej instancji wynika, iż w ramach żądania pierwszego L. Jenkinson podniósł roszczenia odszkodowawcze z tytułu odszkodowania za rozwiązanie jego stosunku umownego, który jego zdaniem należało przekształcić w umowę o pracę na czas nieokreślony – ze względu na niezgodność z prawem tego rozwiązania i brak przekazania dokumentów dotyczących zabezpieczenia społecznego po rozwiązaniu tej umowy.
- 215 Tymczasem żaden element skargi w pierwszej instancji nie pozwala przypuszczać, że L. Jenkinson zażądał odszkodowania za naruszenie przysługującego mu prawa do otrzymania informacji na piśmie o powodach uzasadniających zawarcie umowy o pracę na czas określony, a nie zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony.

- 216 Jest prawdą, że w odpowiedzi na środek organizacji postępowania przyjęty przez Sąd w dniu 1 grudnia 2020 r. L. Jenkinson wskazał, jak przypomniał w ramach części piątej zarzutu trzeciego odwołania, że art. 8 ustawy z 2003 r. nie stanowi, jako taki, wyłącznej podstawy prawnej, na którą zamierza się powołać na poparcie swojego żądania odszkodowawczego w związku z rozwiązaniem stosunku umownego, ponieważ żądanie to opiera się głównie na nieprzestrzeganiu przepisów dotyczących warunków rozwiązania stosunku pracy mających zastosowanie do tego stosunku umownego, który według niego należy przekształcić w umowę o pracę na czas nieokreślony na podstawie art. 9 tej ustawy.
- 217 Jednakże, jak wskazał Sąd w pkt 87 zaskarżonego wyroku, L. Jenkinson, w odpowiedzi na środek organizacji postępowania przyjęty przez Sąd w dniu 6 września 2019 r., podniósł, że naruszenie przepisów art. 8 ustawy z 2003 r. pociągało za sobą ipso facto przekształcenie rozpatrywanych kolejnych umów o pracę na czas określony w umowy o pracę na czas nieokreślony.
- 218 Wynika z tego, że w pkt 197 zaskarżonego wyroku Sąd nie zmienił w sposób oczywisty przedmiotu i istoty żądań L. Jenkinsona, wskazując, że L. Jenkinson – powołując się na naruszenie art. 8 ustawy z 2003 r. – stwierdził, że naruszenie to powinno skutkować przekształceniem rozpatrywanych kolejnych umów o pracę na czas określony w umowę o pracę na czas nieokreślony oraz że żądanie naprawienia podnoszonych szkód, związane z rozwiązaniem jego stosunku umownego, opierało się na przekształceniu tego stosunku umownego.
- 219 Tym samym, skoro żądanie odszkodowawcze oparte na naruszeniu prawa do bycia poinformowanym na piśmie, najpóźniej w dniu przedłużenia umowy o pracę na czas określony, o powodach uzasadniających zawarcie kolejnej umowy o pracę na czas określony, a nie zawarcia umowy o pracę na czas nieokreślony, nie zostało wysunięte w pierwszej instancji, należy stwierdzić, że Sąd nie mógł, bez orzekania ultra petita, przyznać odszkodowania na podstawie art. 8 ustawy z 2003 r., choćby korzystając z nieograniczonego prawa orzekania.
- 220 Wynika z tego, że Sąd, nie orzekając w przedmiocie żądania, które – wbrew temu, co twierdzi L. Jenkinson – nie zostało przed nim przedstawione, nie przekroczył granic zasady, zgodnie z którą sąd nie może orzekać ultra petita.
- 221 Część piątą zarzutu trzeciego należy zatem oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie części szóstej zarzutu trzeciego

– Argumentacja stron

- 222 W części szóstej zarzutu trzeciego L. Jenkinson zarzuca Sądowi, że nie orzekł w przedmiocie żądania naprawienia szkody wynikającej z umowy, przedstawionego w szczególności w pkt 180–186 skargi w pierwszej instancji.
- 223 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie tej części szóstej.

– Ocena Trybunału

- 224 Należy przypomnieć, że L. Jenkinson przedstawił roszczenie o naprawienie szkody wynikającej z umowy, opisane w pkt 180–186 skargi w pierwszej instancji, w ramach żądania pierwszego.

- 225 W tym względzie w pkt 52 i 54 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że wszystkie roszczenia odszkodowawcze podniesione przez L. Jenkinsona w ramach żądania pierwszego były oparte na przekształceniu jego stosunku umownego w umowę o pracę na czas nieokreślony lub były następstwem tego przekształcenia.
- 226 Tymczasem po oddaleniu wniosku o przekształcenie wspomnianego stosunku umownego w umowę o pracę na czas nieokreślony Sąd, w pkt 215 tego wyroku, oddalił w konsekwencji żądanie naprawienia szkód z tytułu odpowiedzialności umownej podnoszonych przez L. Jenkinsona w ramach żądania pierwszego.
- 227 Ponieważ to właśnie w ramach tego żądania L. Jenkinson zażądał wypłaty odszkodowania ex equo et bono w wysokości 50 000 EUR, a roszczenie to należy rozumieć jako będące następstwem roszczenia o przekształcenie jego stosunku umownego w umowę o pracę na czas nieokreślony, co nie zostało skutecznie zakwestionowane w ramach odwołania, należy uznać, że w pkt 215 wspomnianego wyroku Sąd orzekł w przedmiocie tego roszczenia odszkodowawczego, oddalając je łącznie z pozostałymi roszczeniami odszkodowawczymi podniesionymi w ramach wspomnianego żądania.
- 228 Z powyższego wynika, że Sąd nie zaniechał rozstrzygnięcia w przedmiocie roszczenia o naprawienie szkody wynikającej z umowy, przedstawionego w szczególności w pkt 180–186 skargi w pierwszej instancji.
- 229 W konsekwencji część szóstą zarzutu trzeciego należy oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie zarzutu drugiego i pierwszego zarzutu szczegółowego zawartego w części czwartej zarzutu trzeciego

Argumentacja stron

- 230 W zarzucie drugim L. Jenkinson kwestionuje w pierwszej kolejności pkt 82 zaskarżonego wyroku, w którym Sąd postanowił, nie uzasadniając tego wyboru, uwzględnić jedynie – w celu rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosku o przekształcenie stosunku umownego L. Jenkinsona w umowę o pracę na czas nieokreślony – jedenaście umów o pracę na czas określony, z wyłączeniem zawartych wcześniej umów o pracę na czas określony w celu jego zatrudnienia w EUMM i EUPM. Liam Jenkinson uważa, że ostatnią umowę o pracę na czas określony należy uznać za stanowiącą część dłuższego stosunku umownego nawiązanego z pozwanymi w pierwszej instancji, obejmującego również te umowy o pracę na czas określony.
- 231 Liam Jenkinson podnosi zasadniczo, że w świetle prawa krajowego mającego zastosowanie w niniejszej sprawie należy uwzględnić wszystkie umowy o pracę na czas określony zawarte w celu zatrudnienia w trzech rozpatrywanych misjach. Ponadto w pkt 232 zaskarżonego wyroku Sąd miał wskazać na ciągłość zatrudnienia L. Jenkinsona w trzech rozpatrywanych misjach. Konieczne jest zatem – w celu ustalenia, czy rozpatrywane umowy na czas określony następowały po sobie w sposób stanowiący nadużycie – zbadanie tych umów o pracę na czas określony w porządku chronologicznym, czego Sąd nie dokonał.
- 232 Ponadto brak zbadania, po pierwsze, stosunku umownego nawiązanego między L. Jenkinsonem a pozwanymi innymi niż Eulex Kosowo, i, po drugie, zastosowania pojęcia „stałego zatrudnienia u jednego lub kilku pracodawców” w rozumieniu prawa irlandzkiego, sprowadza się do

zanegowania zakresu pkt 77 zaskarżonego wyroku, który wyciąga określone konsekwencje z braku osobowości prawnej przyznanej trzem rozpatrywanym misjom, w tym Eulex Kosowo – przed przyznaniem Eulex Kosowo tej osobowości.

- 233 W drugiej kolejności L. Jenkinson uważa, że w świetle prawa irlandzkiego Sąd powinien był przede wszystkim zbadać, czy stosunek umowny w trzech rozpatrywanych misjach mógł być ciągły i nawiązany z „pracodawcami powiązаныmi”, a następnie ustalić konsekwencje, jakie taki stosunek umowny pociąga za sobą. W braku takiej dwuetapowej analizy Sąd nie wykluczył, że umowy o pracę na czas określony zawarte w celu zatrudnienia L. Jenkinsona w EUMM i EUPM można uznać za stanowiące ciągły i jedyny stosunek umowny nawiązany z Unią.
- 234 W pierwszym zarzucie szczegółowym części czwartej zarzutu trzeciego L. Jenkinson powołuje się na błąd popełniony przez Sąd w pkt 153 zaskarżonego wyroku, polegający na nieuwzględnieniu, przy badaniu jego wniosków przedstawionych w ramach żądania pierwszego, wszystkich umów o pracę na czas określony dotyczących działalności, jaką wykonywał on w trzech rozpatrywanych misjach. Sąd błędnie nie przeprowadził analizy – przed wykluczeniem badania wszystkich tych umów o pracę na czas określony – czy w niniejszym przypadku można było uznać, że L. Jenkinson zawarł umowy o pracę na czas określony z „pracodawcami powiązаныmi”, podczas gdy warunek ten ma zasadnicze znaczenie w prawie irlandzkim.
- 235 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie zarzutu drugiego i pierwszego zarzutu szczegółowego zawartego w części czwartej zarzutu trzeciego.

Ocena Trybunału

- 236 W pierwszej kolejności, co się tyczy zarzutu drugiego, z pkt 82 zaskarżonego wyroku wynika, że w zakresie, w jakim ostatnia umowa o pracę na czas określony, która jako jedyna zawierała klauzulę arbitrażową powierzającą jurysdykcję sądowi Unii, należała do jedenastu umów o pracę na czas określony, Sąd postanowił zbadać wniosek L. Jenkinsona o przekształcenie jedenastu umów o pracę na czas określony w jedną umowę o pracę na czas nieokreślony. Wyjaśnił on, że w przypadku oddalenia tego wniosku nie byłby właściwy do rozpatrzenia wniosek o przekształcenie w jedną umowę o pracę na czas nieokreślony kolejnych umów o pracę na czas określony dotyczących zatrudnienia L. Jenkinsona w EUMM i EUPM, ponieważ te umowy o pracę na czas określony nie zawierały klauzuli arbitrażowej powierzającej jurysdykcję sądowi Unii.
- 237 Te rozważania Sądu, które pojawiają się w ramach szerszego rozumowania, miały na celu określenie ram, w jakich należało dokonać oceny wspomnianego wniosku o przekształcenie.
- 238 Tymczasem, po pierwsze, wbrew temu, co twierdzi L. Jenkinson, uzasadnienie to pozwala mu i Trybunałowi zrozumieć powody, które skłoniły Sąd do uwzględnienia – do celów tej oceny – nie umów o pracę na czas określony dotyczących zatrudnienia L. Jenkinsona w EUMM i EUPM, lecz jedynie jedenastu umów o pracę na czas określony.
- 239 Po drugie, co się tyczy zasadności tego podejścia Sądu, ze wspomnianego uzasadnienia wynika, że Sąd uznał, iż w ramach żądania pierwszego L. Jenkinson żądał wyciągnięcia konsekwencji z rozwiązania ostatniej umowy o pracę na czas określony w zakresie, w jakim umowę tę należało uznać za część stosunku umownego, który rozpoczął się od zatrudnienia L. Jenkinsona w EUMM, a zatem że roszczenia L. Jenkinsona podniesione w ramach żądania pierwszego

zależały od tego, czy ostatnia umowa o pracę na czas określony stanowiła część szeregu umów o pracę na czas określony, które jako całość powinny być postrzegane jako stanowiące jedną umowę o pracę na czas nieokreślony.

- 240 W pkt 52 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał bowiem, co się tyczy przedmiotu wniosków sformułowanych w ramach żądania pierwszego, że L. Jenkinson zwrócił się do Sądu o przekształcenie kolejnych umów o pracę na czas określony, które zawarł w celu nawiązania stosunku umownego z trzema rozpatrywanymi misjami, w jedną umowę o pracę na czas nieokreślony, a także o stwierdzenie, że warunki rozwiązania tej umowy o pracę na czas nieokreślony naruszają prawo pracy mające zastosowanie do tego rodzaju umowy.
- 241 W pkt 66 wspomnianego wyroku Sąd stwierdził – co się tyczy tych wniosków zawartych w żądaniu pierwszym – że powinien on je zbadać również w świetle umów o pracę poprzedzających ostatnią umowę o pracę na czas określony.
- 242 W pkt 81 zaskarżonego wyroku Sąd wskazał jednak, że jego właściwość wynika z klauzuli arbitrażowej powierzającej jurysdykcję sądowi Unii, która znajduje się wyłącznie w ostatniej umowie o pracę na czas określony.
- 243 Ponadto w zakresie, w jakim wniosek sformułowany w ramach żądania pierwszego, dotyczącego rozwiązania stosunku umownego L. Jenkinaona po rozwiązaniu tej ostatniej umowy o pracę na czas określony, opierał się na założeniu, że wspomniana ostatnia umowa o pracę na czas określony stanowiła część kolejnych umów o pracę na czas określony, Sąd musiał koniecznie orzec również w przedmiocie umowy o pracę na czas określony poprzedzającej ostatnią umowę o pracę na czas określony.
- 244 W tych okolicznościach, zważywszy, że do niego należało rozstrzygnięcie z uwzględnieniem rozwiązania stosunku umownego, które nastąpiło po zakończeniu ostatniej umowy o pracę na czas określony, którą L. Jenkinson uważa za część jednej umowy o pracę na czas nieokreślony, nie wydaje się, aby Sąd naruszył prawo, rozpoczynając analizę od zbadania rzekomych związków między jedenastoma umowami o pracę na czas określony, zamiast zbadać na wstępie wszystkie umowy o pracę na czas określony zawarte przez L. Jenkinaona, w tym te dotyczące jego zatrudnienia w EUMM i EUPM.
- 245 Ponieważ w pkt 188 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, że istniały obiektywne powody pozwalające uzasadnić zawarcie każdej z jedenastu umów o pracę na czas określony i że, w konsekwencji, wniosek o przekształcenie tych jedenastu umów o pracę na czas określony w jedną umowę o pracę na czas nieokreślony należy oddalić, nie można skutecznie zarzucać Sądowi, że w celu wydania orzeczenia w przedmiocie żądania pierwszego nie rozszerzył zakresu swego badania na umowy o pracę na czas określony dotyczące zatrudnienia L. Jenkinaona w EUMM i EUPM.
- 246 Zważywszy bowiem, że Sąd uznał – co nie zostało skutecznie zakwestionowane – że ostatnia umowa zawarta między L. Jenkinsonem a Eulex Kosovo mogła zostać zawarta zgodnie z prawem na czas określony, mógł on z tego wywnioskować, że umowa ta nie mieściła się w ramach stosunku umownego na czas nieokreślony. Ponieważ ocena ta wystarczyła do wykluczenia, że rozwiązanie tej ostatniej umowy mogło stanowić rozwiązanie umowy o pracę na czas nieokreślony, ocena, jaką można było przeprowadzić w odniesieniu do umów o pracę na czas określony dotyczących działalności L. Jenkinaona w EUMM i EUPM, nie mogłaby w żadnym razie zmienić tego stwierdzenia.

- 247 Z powyższego wynika, że L. Jenkinson nie zdołał wykazać, iż Sąd naruszył prawo, uznawszy w pkt 82 zaskarżonego wyroku, że nie należało uwzględniać tych umów o pracę na czas określony w celu wydania rozstrzygnięcia w przedmiocie wniosków przedstawionych w ramach żądania pierwszego.
- 248 Wniosku tego nie podważa argument L. Jenkinsona, zgodnie z którym w pkt 232 tego wyroku Sąd wskazał na ciągłość zatrudnienia w ramach trzech rozpatrywanych misji. W tym punkcie Sąd nie dokonał bowiem takiego stwierdzenia. W konsekwencji argument ten, który wynika z błędnego rozumienia wspomnianego punktu, należy oddalić jako bezzasadny.
- 249 Co się tyczy argumentu L. Jenkinsona, o którym mowa w pkt 232 niniejszego wyroku, wystarczy stwierdzić, że ogranicza się on do uznania, iż brak zbadania, po pierwsze, stosunku umownego nawiązanego między nim a pozwanymi innymi niż Eulex Kosowo, oraz, po drugie, pojęcia „stałego zatrudnienia u jednego lub kilku pracodawców” sprowadzałby się do zanegowania zakresu pkt 77 zaskarżonego wyroku, nie przedstawiając żadnej argumentacji na poparcie tego twierdzenia. Wynika z tego, że argument ten nie spełnia wymogów, o których mowa w pkt 60 i 61 niniejszego wyroku, a zatem należy go odrzucić jako niedopuszczalny.
- 250 W drugiej kolejności, jeśli chodzi, po pierwsze, o argument dotyczący braku zbadania przez Sąd kwestii, czy stosunek umowny w trzech rozpatrywanych misjach należy uznać za ciągły i nawiązany z „pracodawcami powiązanymi”, i, po drugie, o pierwszy zarzut szczegółowy części czwartej zarzutu trzeciego, należy zauważyć, że z pkt 247 niniejszego wyroku wynika, iż Sąd słusznie uznał, że do niego nie należy orzekanie w przedmiocie kwalifikacji wszystkich kolejnych umów o pracę na czas określony dotyczących działalności L. Jenkinsona w EUMM i EUPM jako ciągłego i jedyne go stosunku umownego, w związku z czym nie można zarzucać Sądowi, że nie zbadał tej kwestii i nie uwzględnił tych umów o pracę na czas określony w ramach badania żądania pierwszego, w tym w pkt 153 zaskarżonego wyroku.
- 251 Ponadto Sąd nie mógł ocenić, nawet przed określeniem właściwego prawa krajowego, czy pozwane w pierwszej instancji powinny być uważane za „pracodawców powiązanych”, ponieważ pojęcie to wynika z krajowego prawa materialnego.
- 252 W konsekwencji zarzut drugi oraz pierwszy zarzut szczegółowy zawarty w części czwartej zarzutu trzeciego należy w części odrzucić jako niedopuszczalne, a w części oddalić jako bezzasadne.

W przedmiocie części drugiej zarzutu czwartego

Argumentacja stron

- 253 W części drugiej zarzutu czwartego L. Jenkinson zarzuca w pierwszej kolejności Sądowi, że w pkt 230 zaskarżonego wyroku nie zbadał, czy członkowie personelu Eulex Kosowo podlegali tym samym prawom i obowiązkom, nie w świetle zasad ustalania prawa właściwego, lecz w odniesieniu do przepisów mającego zastosowanie krajowego prawa materialnego. Uznanie możliwości stosowania różnych praw krajowych stworzyłoby oczywiście nierówności, w szczególności w odniesieniu do stosowania zasad prawa Unii i karty. Postępując w ten sposób, Sąd nie zbadał celu realizowanego przez to nierówne traktowanie i nie skontrolował przestrzegania zasady proporcjonalności, zgodnie z art. 52 karty.

- 254 W drugiej kolejności, zgadzając się na stosowanie prawa krajowego do rozwiązania konfliktu wynikłego z umowy prawa publicznego zawartej między pracownikiem a Unią, Sąd nałożył na Unię mniej obowiązków niż sama nakłada ona na siebie w zakresie pracowników podlegających WZIP. Istnieje zatem sprzeczność między z jednej strony – pkt 95 zaskarżonego wyroku, a z drugiej strony – pkt 231 i 232 tego wyroku.
- 255 W trzeciej kolejności L. Jenkinson uważa, że wyrok z dnia 5 października 2004 r., *Sanders i in./Komisja* (T-45/01, EU:T:2004:289), a także wyrok tribunal du travail francophone de Bruxelles (francuskojęzycznego sądu pracy w Brukseli, Belgia) z dnia 30 czerwca 2014 r., na które powołał się przed Sądem i które zostały zbadane w pkt 233–236 zaskarżonego wyroku, były istotne, w szczególności w zakresie, w jakim ilustrują one granice mandatu budżetowego przyznanego Eulex Kosowo. Ponadto Sąd błędnie wykluczył wszelką analogię między niniejszą sprawą a sprawą, w której zapadł wyrok z dnia 5 października 2004 r., *Sanders i in./Komisja* (T-45/01, EU:T:2004:289), ponieważ zdaniem L. Jenkinsona ten ostatni powinien być zostać zatrudniony na takich samych warunkach jak członek personelu tymczasowego, przy czym żądanie to jest takie samo jak żądanie sformułowane przez wnoszących odwołanie w tej ostatniej sprawie.
- 256 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie części drugiej zarzutu czwartego.

Ocena Trybunału

- 257 W pierwszej kolejności należy zauważyć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału zasada niedyskryminacji wymaga, aby porównywalne sytuacje nie były traktowane w odmienny sposób, a odmiennie sytuacje nie były traktowane jednakowo, chyba że takie traktowanie jest obiektywnie uzasadnione (wyroki: z dnia 8 września 2011 r., *Rosado Santana*, C-177/10, EU:C:2011:557, pkt 65; a także z dnia 15 września 2022 r., *Brown/Komisja i Rada*, C-675/20 P, EU:C:2022:686, pkt 66).
- 258 W pkt 230 zaskarżonego wyroku Sąd stwierdził, co się tyczy zarzucanego naruszenia zasad równego traktowania i niedyskryminacji, że nie istniała dyskryminacja między członkami personelu kontraktowego misji Eulex Kosowo ze względu na stosowanie różnych praw krajowych, do których odsyłały postanowienia umowne zawarte w komunikacie C(2009) 9502, ponieważ ci członkowie personelu są traktowani na takich samych zasadach, które zostały wyrażone w dotyczących ich umowach w identyczny sposób.
- 259 Należy zauważyć, że orzekając w ten sposób, Sąd naruszył prawo.
- 260 Z tego pkt 230 wynika bowiem, że Sąd uznał – nie wskazując, czy uważa, iż członkowie personelu kontraktowego misji Eulex Kosowo znajdują się w sytuacji porównywalnej, czy też odmiennej – że ze względu na identyczny charakter postanowień wszystkich umów tych członków personelu, które odsyłały do tego komunikatu w celu ustalenia prawa właściwego dla umowy, należy uznać, że wspomniani członkowie personelu są traktowani identycznie.
- 261 Sąd uznał zatem, że dla przestrzegania zasady niedyskryminacji wystarczy, aby zostały przewidziane takie same zasady ustalania prawa mającego zastosowanie do wspomnianych członków personelu.

- 262 Tymczasem, zakładając, że członkowie personelu kontraktowego Eulex Kosowo znajdowali się w porównywalnej sytuacji, należy zauważyć, że stosowanie różnych praw krajowych może w praktyce skutkować odmiennym traktowaniem zainteresowanych osób w odniesieniu do przyznanych im praw i obowiązków nałożonych na nie w danej sytuacji. W związku z tym Sąd nie mógł, nie pozbawiając zasady niedyskryminacji wszelkiego konkretnego skutku i nie naruszając w ten sposób prawa, ograniczyć się do stwierdzenia, że postanowienia umowne umożliwiające określenie mających zastosowanie przepisów prawa materialnego były takie same dla wszystkich członków personelu kontraktowego misji Eulex Kosowo.
- 263 W tym kontekście naruszenie prawa stwierdzone w pkt 259 niniejszego wyroku nie może prowadzić do uchylecia zaskarżonego wyroku.
- 264 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału, jeśli w uzasadnieniu orzeczenia Sądu dopuszczono się naruszenia prawa Unii, lecz sentencję tego wyroku należy uznać za zasadną w świetle innych względów prawnych, to tego rodzaju naruszenie nie może doprowadzić do uchylecia tego orzeczenia, lecz należy zastąpić jego uzasadnienie (wyrok z dnia 6 maja 2021 r., Bayer CropScience i Bayer/Komisja, C-499/18 P, EU:C:2021:367, pkt 54 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 265 W tym względzie należy przypomnieć, że L. Jenkinson powołuje się na rzekome naruszenie zasady niedyskryminacji między różnymi członkami międzynarodowego personelu cywilnego misji Eulex Kosowo ze względu na zastosowanie do tych członków personelu różnych praw krajowych wyznaczonych na podstawie łącznika wynikającego z komunikatu C(2009) 9502, który odsyła do prawa państwa, którego dana osoba jest obywatelem.
- 266 Należy jednak stwierdzić, że Sąd uznał, co nie zostało skutecznie zakwestionowane w niniejszym odwołaniu, że zgodnie z przepisami prawa pierwotnego i wtórnego, o których mowa w pkt 226–228 tego wyroku, wyraźnie zezwolono na zatrudnienie na podstawie umowy międzynarodowego personelu cywilnego przez kolejnych szefów Eulex Kosowo, a następnie przez Eulex Kosowo.
- 267 Tymczasem z umownego charakteru ustanowionych w ten sposób stosunków wynika, że w braku wspólnego europejskiego systemu mającego zastosowanie do personelu misji Eulex Kosowo przepisy prawa materialnego mające na celu uzupełnienie postanowień umownych wynikają z prawa krajowego, które zostało określone na podstawie przepisów prawa prywatnego międzynarodowego i w porozumieniu między stronami umowy.
- 268 W niniejszej sprawie, jak wynika w szczególności z pkt 119 zaskarżonego wyroku, który nie został zakwestionowany przez L. Jenkinsona w ramach niniejszego odwołania, łącznik wynikający z komunikatu C(2009) 9502, który odsyła do prawa państwa, którego obywatelem jest dana osoba, został wymieniony w dziewięciu umowach o pracę na czas określony wiążących L. Jenkinsona z misją Eulex Kosowo, zgodnie z przepisami prawa prywatnego międzynarodowego mającymi zastosowanie do tych umów i za porozumieniem stron tych umów.
- 269 Wynika z tego, że członkowie personelu kontraktowego Eulex Kosowo pochodzący z różnych państw członkowskich nie znajdowali się, do celów zawarcia z nimi umów, w porównywalnej sytuacji, lecz w odmiennych pod względem prawnym i faktycznym sytuacjach, w szczególności ze względu na różne ustawodawstwa, które zgodnie z ich pochodzeniem miały do nich zastosowanie w chwili zawarcia tych umów.

- 270 W tych okolicznościach stosowanie odmiennych przepisów materialnych do członków międzynarodowego personelu cywilnego misji Eulex Kosowo należy postrzegać, po pierwsze, jako uwzględniające obiektywne okoliczności określone przez właściwe prawo prywatne międzynarodowe, i, po drugie, jako konsekwencję faktu, że znajdowali się oni w sytuacjach, które nie były porównywalne.
- 271 W konsekwencji L. Jenkinson nie zdołał wykazać, że w okolicznościach niniejszej sprawy stosowanie różnych krajowych praw materialnych do członków międzynarodowego personelu cywilnego misji Eulex Kosowo stanowi naruszenie zasady niedyskryminacji.
- 272 W drugiej kolejności należy zauważyć, że w pkt 231 zaskarżonego wyroku Sąd uznał, iż L. Jenkinson błędnie twierdził, że poniósł szkodę z powodu dyskryminacji w porównaniu z pracownikami podlegającymi WZIP, które to WZIP powinno być wobec niego stosowane jak do pracownika zatrudnionego w ESDZ, dodając, że zgodnie z protokołem ustaleń podpisanym w Belgradzie w dniu 13 lipca 1991 r. ustanawiającym ECMM, którego nazwę zmieniono następnie na EUMM, personel nie został zatrudniony w sposób inny niż jako „personel europejski”.
- 273 W pkt 232 tego wyroku Sąd stwierdził, po pierwsze, że ani ten protokół ustaleń, ani żadna inna informacja nie zostały przedstawione przez L. Jenkinsona na poparcie jego argumentów oraz że, w każdym razie, wspomniany protokół ustaleń nie zawiera postanowienia mogącego wykazać niezgodność z prawem zatrudnienia międzynarodowego personelu cywilnego w Eulex Kosowo.
- 274 Po drugie, w tym pkt 232 Sąd zauważył, że prawodawca Unii przewidział, w ramach przepisów normatywnych dotyczących Eulex Kosowo, podstawę prawną umożliwiającą szefowi misji Eulex Kosowo, a następnie tej misji, zatrudnianie międzynarodowego personelu cywilnego na podstawie umowy.
- 275 Tymczasem, jak wskazano w pkt 86 niniejszego wyroku, w pkt 95 zaskarżonego wyroku Sąd ograniczył się do stwierdzenia, że europejski kodeks dobrej praktyki administracyjnej, na który powołuje się L. Jenkinson, ma zastosowanie wyłącznie do instytucji, organów lub jednostek organizacyjnych Unii, a także do ich administracji i pracowników w ich stosunkach ze społeczeństwem, w związku z czym wykluczone jest, by L. Jenkinson mógł się na niego powoływać w odniesieniu do jego stosunku pracy.
- 276 Wynika z tego, że nie istnieje żadna sprzeczność między z jednej strony – pkt 95 zaskarżonego wyroku, a z drugiej strony – pkt 231 i 232 tego wyroku.
- 277 Ponadto należy zauważyć, że podnosząc, iż Sąd naruszył prawo, nakładając na Unię mniej obowiązków niż sama nałożyła ona na siebie w zakresie pracowników podlegających WZIP, L. Jenkinson podnosi zarzut szczegółowy dotyczący braku ram prawnych regulujących jego sytuację jako członka międzynarodowego personelu cywilnego Eulex Kosowo, który – jak wskazano w pkt 68–72 niniejszego wyroku – nie został podniesiony w pierwszej instancji. W konsekwencji ten zarzut szczegółowy należy odrzucić jako niedopuszczalny.
- 278 W trzeciej kolejności, co się tyczy argumentu dotyczącego znaczenia w niniejszej sprawie wyroku z dnia 5 października 2004 r., Sanders i in./Komisja (T-45/01, EU:T:2004:289), a także wyroku tribunal du travail francophone de Bruxelles (francuskojęzycznego sądu pracy w Brukseli) z dnia 30 czerwca 2014 r., na które powołuje się L. Jenkinson przed Sądem, należy stwierdzić, że nie wykazał on, w jaki sposób orzeczenia te miałyby mieć znaczenie dla niniejszej sprawy w tym

znaczeniu, że Sąd nie mógł, w pkt 234 i 236 zaskarżonego wyroku, wykluczyć wszelkiej analogii z nimi. O ile bowiem podnosi on, że ten wyrok Trybunału oraz wyrok tribunal du travail francophone de Bruxelles (francuskojęzycznego sądu pracy w Brukseli) pozwalają na stwierdzenie, że Eulex Kosowo miała możliwość uzyskania dodatkowych kwot i że, w konsekwencji, argumenty dotyczące rozporządzenia finansowego powinny zostać zbadane, o tyle L. Jenkinson nie zdołał wykazać za pomocą tego argumentu, jakie konsekwencje należało wyciągnąć w niniejszej sprawie ze wspomnianego wyroku Trybunału oraz wyroku tribunal du travail francophone de Bruxelles (francuskojęzycznego sądu pracy w Brukseli). Wspomniany argument należy, w konsekwencji, oddalić jako bezzasadny.

- 279 Co się tyczy argumentu L. Jenkinsona, zgodnie z którym Sąd błędnie odrzucił wszelką analogię między niniejszą sprawą a sprawą, w której zapadł wyrok z dnia 5 października 2004 r., Sanders i in./Komisja (T-45/01, EU:T:2004:289), ponieważ jego zdaniem należało go zatrudnić w trzech rozpatrywanych misjach zgodnie z regułami WZIP mającymi zastosowanie do członków personelu tymczasowego, należy przypomnieć, że o ile, zgodnie z orzecnictwem Trybunału, Unia może zawierać umowy o pracę podlegające prawu państwa członkowskiego, o tyle powinna ona jednak określić warunki umowne w zależności od potrzeb służby, a nie w celu uniknięcia stosowania Regulaminu pracowniczego urzędników Unii Europejskiej lub Warunków zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej (zob. podobnie wyrok z dnia 6 grudnia 1989 r., Mulfinger i in./Komisja, C-249/87, EU:C:1989:614, pkt 10, 11).
- 280 Tym samym, wbrew twierdzeniom L. Jenkinsona, z art. 336 TFUE nie można wywodzić prawa do bycia zatrudnionym na takich samych zasadach jak te mające zastosowanie do pracownika podlegającego WZIP. Ponadto L. Jenkinson nie wykazał, że w niniejszym przypadku jego zatrudnienie miało miejsce na tej podstawie lub że warunki jego zatrudnienia zostały określone w celu uniknięcia stosowania WZIP. W konsekwencji argument oparty na istnieniu tego podnoszonego prawa należy oddalić jako bezzasadny.
- 281 Z powyższego wynika, że L. Jenkinson nie może utrzymywać, że Sąd naruszył prawo w pkt 231–235 zaskarżonego wyroku.
- 282 Część drugą zarzutu czwartego należy zatem oddalić jako bezzasadną.

W przedmiocie zarzutu piątego

Argumentacja stron

- 283 W zarzucie piątym L. Jenkinson kwestionuje badanie przez Sąd dopuszczalności żądania trzeciego.
- 284 Uważa on, że brak jasności, przewidywalności, pewności prawa i równego traktowania wynika w sposób oczywisty z wymiany korespondencji między stronami postępowania w odniesieniu do żądania pierwszego, a także że jest on z tym nieuchronnie związany. Sąd nie wziął pod uwagę wszystkich okoliczności faktycznych i prawnych przedstawionych w pierwszej instancji, a także nie zbadał zgodności z prawem praktyki dotyczącej zatrudniania międzynarodowego personelu cywilnego w misji Eulex Kosowo. Tym samym Sąd w sposób niezgodny z prawem ograniczył zakres kontroli zgodności z prawem działań pozwanych w pierwszej instancji i naruszył art. 5 TUE.

285 Ponadto w pkt 244 zaskarżonego wyroku Sąd niesłusznie stwierdził, że żadna z problematyk podniesionych przez L. Jenkinsona nie została wyraźnie przedstawiona, a w pkt 245 tego wyroku – że wniosek przedstawiony w ramach żądania trzeciego jest związany z zachowaniem Sądu.

286 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie zarzutu piątego.

Ocena Trybunału

287 W pkt 244–247 zaskarżonego wyroku Sąd przedstawił powody, jakie skłoniły go do uznania, że żądanie trzecie jest niejasne i, w konsekwencji, należy je odrzucić jako oczywiście niedopuszczalne. W szczególności w pkt 245 i 246 tego wyroku Sąd stwierdził, że L. Jenkinson podniósł w pierwszej instancji istnienie szkody wynikającej z oddalenia przez Sąd żądań pierwszego i drugiego, sformułowanych tytułem głównym, którą można przypisać pozwany.

288 W ramach zarzutu piątego L. Jenkinson podnosi szereg ogólnych twierdzeń dotyczących sytuacji prawnej i faktycznej związanej ze skargą w pierwszej instancji i zarzuca Sądowi, że nie zbadał różnych podniesionych przez niego problemów prawnych, nie wyjaśniając jednak w sposób wymagany prawem, jaki błąd miał popełnić Sąd, uznając, że żądanie trzecie nie spełnia wymogów jasności, które podniósł w pkt 243 zaskarżonego wyroku.

289 W szczególności, o ile twierdzi on, że żądanie to nie miało na celu wykazania naruszenia wynikającego z zachowania Sądu w ramach analizy żądań pierwszego i drugiego, o tyle podkreśla on również, że oddalenie dwóch pierwszych żądań można uznać za ilustrację wszystkich problemów prawnych podniesionych w ramach żądania trzeciego.

290 Tymczasem rozważania te nie pozwalają wykazać, że Sąd błędnie uznał, iż L. Jenkinson nie wykazał wyraźnie zasadności roszczenia odszkodowawczego przedstawionego w ramach tego żądania trzeciego.

291 W konsekwencji ten zarzut należy oddalić jako bezzasadny.

W przedmiocie zarzutu szóstego

Argumentacja stron

292 W zarzucie szóstym L. Jenkinson podnosi, że Sąd dokonał błędnego podziału kosztów związanych z postępowaniem w pierwszej instancji. Liam Jenkinson jest w szczególności zdania, że brak przejrzystości w odniesieniu do powodów, które uzasadniały zawieranie kolejnych umów o pracę na czas określony, powinien być uzasadnić nieponoszenie przez niego kosztów związanych z postępowaniem w pierwszej instancji.

293 Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wnoszą o oddalenie tego zarzutu.

Ocena Trybunału

294 Zgodnie z utrwalonym orzecznictwem w przypadku oddalenia wszystkich zarzutów odwołania żądania stwierdzenia ewentualnej niezgodności z prawem rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie kosztów należy odrzucić jako niedopuszczalne na podstawie art. 58 akapit drugi statutu

Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, zgodnie z którym odwołanie nie może dotyczyć wyłącznie ustalenia wysokości kosztów postępowania lub wskazania strony je ponoszącej (wyrok z dnia 17 grudnia 2020 r., BP/FRA, C-601/19 P, EU:C:2020:1048, pkt 101 i przytoczone tam orzecznictwo).

- 295 Ponieważ wszystkie zarzuty podniesione przez L. Jenkinsona na poparcie odwołania nie zostały uwzględnione, niniejszy zarzut, dotyczący podziału kosztów, należy zatem uznać za niedopuszczalny.
- 296 Z wszystkich powyższych rozważań wynika, że ponieważ żaden z zarzutów podniesionych na poparcie odwołania nie został uwzględniony, odwołanie należy oddalić w całości.
- 297 W tych okolicznościach nie ma potrzeby badania zastrzeżeń Rady, Komisji i ESDZ dotyczących dopuszczalności skargi w pierwszej instancji, o których mowa w pkt 30 niniejszego wyroku.

W przedmiocie kosztów

- 298 Zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Trybunałem, mającym zastosowanie do postępowania odwoławczego na podstawie art. 84 § 1 tego regulaminu, kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Rada, Komisja, ESDZ i Eulex Kosowo wniosły o obciążenie L. Jenkinsona kosztami postępowania, a L. Jenkinson przegrał sprawę, należy obciążyć go kosztami niniejszego postępowania odwoławczego.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) Odwołanie zostaje oddalone.

2) Liam Jenkinson pokrywa własne koszty oraz koszty poniesione przez Radę Unii Europejskiej, Komisję Europejską, Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) i Eulex Kosowo w ramach tego odwołania.

Podpisy